

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ülkü Tamer

BÜTÜN YAPITLARINA DOĞRU

Yanardağın Üstündeki Kuş

TOPLU ŞİİRLER

ÜLKÜ TAMER • YANARDAĞIN ÜSTÜNDEKİ KUŞ

YANARDAĞIN ÜSTÜNDEKİ KUŞ Toplu Şiirler

Ülkü Tamer 1937'de Gaziantep'te doğdu. İstanbul'da Robert Kolej'i bitirdi (1958). Gazetecilik Enstitüsünde okudu, aktörlük ve çevirmenlik yaptı. Milliyet, Karacan Yayınları'nı yönetti.

Edith Hamilton'dan *Mitologya* çevirisiyle TDK 1965 Çeviri Ödülünü kazandı.

Hikâyelerini *Alleben Öyküleri* adıyla bir araya topladı ve bu kitabıyla 1991 Yunus Nadi Öykü Armağanı'nı kazandı.

Dilimize çevirdiği yetmişin üstünde kitap arasında şiir çevirileri ve antolojileri de bulunan Ülkü Tamer'in *Toplu Şiirleri* 1959'dan bu yana yazdığı yedi şiir kitabını içeriyor.

ÜLKÜ TAMER

YANARDAĞIN
ÜSTÜNDEKİ KUŞ
(Toplu Şiirler)

Şiir - 94
ISBN 975-363-836-1

Yanardağın Üstündeki Kuş - Toplu Şiirler / Ülkü Tamer

1. baskı: Adam Yayınları, 1994
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Nisan 1998

Kapak Tasarımı
Faruk Ulay - Kaan Savul

Baskı: Şefik Matbaası

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 1998

Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi, No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler

SOĞUK OTLARIN ALTINDA

- 11 • O Eski Bir Güvercindi
- 12 • İkinci Kalkanı
- 14 • Soğuk Otların Altında
- 16 • Nereye Giden Gemi
- 17 • Büyücü
- 18 • Uzun Parmaklı Silahlar
- 19 • Dokuma
- 20 • Ölümdü Adı
- 21 • Çünkü Çarşılardan Geçtim
- 23 • Kiremit Damlı Kırmızı Ev
Ölüler Gemisi
- 30 • Sevgiyse Geçilir Bütün Aylardan
- 31 • Saklı Kuş
- 32 • Yalnız Aşk Yaşamaya
- 33 • Sevgili Ölüler
- 34 • Batar Gemisi Belki
- 35 • İstanbul
- 38 • Uzak Ev
- 39 • Kartaca
- 40 • Sandık
- 41 • Ölgün
- 42 • Utanç
- 43 • Kan

- 44 • İntihar Anlaşması
- 45 • Çin Çocuk
- 46 • "Saçak Altında Evlenme"
- 47 • "Denizin ve Aşkın Dalgaları"
- 48 • Yaprak Ağacı
- 49 • Arsenik Koydum Biraz
- 50 • Ben Var Ölmek
- 51 • Balad
- 52 • Külâhçı
- 53 • Ölünce, Sansarlar
- 54 • Konuşma
- 55 • Horoza Binen Atlı
- 56 • Tavşan Tüylü Tavşan
- 57 • Akvaryum
- 58 • Derin Mavi Tilki
- 59 • Ağaçlar Geçtim Ordan
- 60 • Bay Çingene
- 61 • İlmik
- 62 • Seni Sevdim, Olur mu?
- 63 • Ben Sana Teşekkür Ederim

GÖK ONLARI YANILTMAZ

- 67 • Yazı
- 68 • Yazın Bittiği

- 69 • Bir Anı
- 70 • Gün Giymek
- 71 • Bir Yeleyi Bırakmak
- 72 • Soyguncular
- 73 • O Çıplak Olan
- 74 • Arkasında
- 75 • Korunun Öpüşleri
- 76 • Bir Yere Gitmek
- 77 • Kapıdan Girmek
- 78 • Yolculuk
- 79 • Korudan

EZRA İLE GARY

Kış, Şarabın Savaşçısı

- 83 • Han
- 84 • Bir İhtiyar
- 85 • Yontucular
- 86 • Denize Doğru
- 87 • Kayık
- 88 • Taşınır Bir Kılıç
- 89 • Kış Geldi
- 90 • Kan Erimekte
- 91 • Şölen Sonu
- 92 • Gönüllü Sürgünler
- 93 • Çocuklar Atlara
Gülümserdi

VİRGÜLÜN BAŞINDAN GEÇENLER

- 101 • Aferin Virgül
- 102 • Virgül Korsanların
Elinde
- 104 • Virgül Bıçaktan
Korkuyor
- 105 • Virgül Köprücülerle El
Ele
- 109 • Virgül Sinemada

- 112 • Virgül Dedesini
Düşünüyor
- 114 • Kıştan Üşüyen Virgül
- 115 • Virgülün Kılıcı
- 118 • Virgül Şiir Yazıyor

İÇİME ÇEK! İĞİM HAVA DEĞİL GÖKYÜZÜDÜR

- 123 • Bir Soyguncunun Yüzü
- 126 • Bir Çılgının Gömülüğü
- 128 • Yüzük
- 129 • Kırdan Bir Pazar Günü
- 130 • Aralık Ocak Şubat
- 131 • Bir Derste Adam
Öldürmek
- 132 • Kıyıda Gölün
Görünüşü
- 133 • Bruegel
- 134 • Hançer
Salgın
- 135 • Kara Atlı
- 137 • Gözü Uçuklayan Adam
- 138 • Kül İçinde
- 140 • Tarla Faresi

SIRAGÖLLER

- 145 • Serçe
- 150 • Şiir İçin Cevaplar
- 154 • Şiir
- 156 • Şiire Önsöz
- 157 • Gece
- 158 • Bir Yolculuktan
- 159 • Sıragöller
- 160 • Etrüsk
- 162 • Yazyurdu
- 164 • Yeniler Tarihini
- 165 • Aziz Nesin İçin

- 166 • Ira Morris'in Ölümü İçin
 168 • Mücap Ofluolu'nun
 40. Yılı İçin
 169 • Dağlarca'nın Bir Şiiri
 Üstüne
 170 • Müntekim Ökmen İçin
 171 • Halikarnas Balıkcısı İçin
 172 • İzzet Saraylı İçin
 173 • Bilmeceler
 174 • Uyku
 175 • Kırığı
 176 • Tabiatın Bahçeden
 Görünüşü
Giyotin
 179 • Lady Giyotin
 181 • Aziz Giyotin
 183 • Yurtsever Kısaltıcı
 184 • Ulusal Bıçak
 186 • Halkın İntikamcısı
 188 • Düello
 189 • Yaz
 191 • Ay Yolunda
 195 • Çocuk ve Şehir
 196 • Bakış
 197 • Bir Mektup
 201 • Yenidoğan
 205 • Tarla Kuşu
 206 • Allende İçin
 207 • Ağıt
 208 • Üşür Ölüm Bile
 209 • Dağ
Oyuncaklar
 215 • At
 216 • Taştan Asker
 217 • Fırıldak
Ölüm Seçen Çocuklar
 218 • Sinema

- 220 • Alacakaranlık
 221 • Geometri
 222 • Dere
 223 • Gökyüzü
 224 • Sokak
 225 • İlkbahar
 226 • Bebek
 227 • Harita
 228 • Sözlük

ANTEP NERESİ

- 233 • Ökkeş'in Türküsü
 234 • Kırdı Vurulanların
 Türküsü
 235 • Mayın Tarlasında
 Maniler
 236 • Şaşıbey'e Maniler
 237 • Nişan Türküsü
 238 • Yola Düşme Türküsü
 239 • Atlının Türküsü
 240 • Şahdamar
 241 • Bizim
 242 • Selam Olsun
 243 • Güneş Topla Benim İçin
 244 • Akşamüstü Deyişme
 245 • Memik'e Ağıt
 246 • Geceleyin Maniler
 248 • Geceleyin
 249 • Delikanlı
 250 • Yazmasında
 252 • Fevzipaşa
 254 • Bir Bakırcının Ardından
 256 • Türkü Söyleyen Adam
 258 • Sevgili Austin
 259 • İhtiyar
 262 • Hüneryaz
 266 • Avlu

SOĞUK OTLARIN ALTINDA

1. basım: *A Dergisi Yayınları*, 1959

O ESKİ BİR GÜVERCİNDİ

O eski bir güvercindi, gittikçe hatırlanan,
O eski bir güvercindi, uçması da iyiydi bana kalırsa,
O eski bir güvercindi, çünkü tenhaydı şehirler,
Benim saçlarıma saklanırdı, benim saçlarım çalılara;
Onu görürdüm göllere girdiğimde, bildircin avladığımda
akşama,
Gelir ateşime sokulurdu, o eski bir güvercindi,
Başka kimsecikler de yoktu galiba.

Bir başıma sevişen adam mıydım, ben neydim?
Silahlarımı da severdim, güvercini de,
İnsanları da severdim, hiç görmemiştim oysa,
Ama ben insandım ya, o eski bir güvercindi,
O eski bir güvercindi her şeyi anlamaya.

Nasıl olduysa oldu, sardılar beni birden:
Kadınlar ve erkekler, kemikleri de ortada,
Anlamadım bir türlü, durmadan yürüdüler,
Durmadan toprak kazdılar, şapka giydiler;
Hürlük vardı, verdiler onu, istemek için yeniden,
Belki aldılar geri, beni bağladılar ama;
O eski bir güvercindi, şaşırdı olanlara.

O eski bir güvercindi, bıraktı beni onlara,
Götürmedi kanatlarından bir başka yalnız suya,
Geçti çocuk gölgelerinden, dönmedi artık,
Yapacak işleri vardı utanmaktan başka.

İKİNDİ KALKANI

Uyurken ikinci kalkanına sığındım,
Rüzgâr vururdu beni, yakardı beni;
Yakardı göllerin beyaz altını,
Akşamın inik yüzlü durgun çocuğu,
Otların solukları yakardı beni.

Ter Ülkesi.
Ben adına Ter Ülkesi demiştim.
Kabaran bir ülkeydi gece, yelesiydi
Kara tüyler büyüten kısrakların,
Akar, içimden eksilirdi, yakardı beni.
Ben adına Ter Kalkanı demiştim.

Anmak gerekirse anarım da,
Çakıldan yapılmış kulübeler önünde
Koyu yataklara yakarılan ateşi,
Korkunun örümceklerini anarım,
Bitkilerin deri değiştirmesini.

Ama yakardı beni rüzgâr,
Bitmek bilmeyen yelkenliler yakardı;
İkinci kalkanına sığındım;
Akar, içimden eksilirdi yorgun sesim,
Usta avcılarının cesareti,
Donmuş Hayvanlar Ülkesi,
Vururdu beni rüzgâr, yakardı beni.

Uyurken her şeye sığınırdım.
Burçları da her şeyi de anarım da.
Parsların arkadaşı, her şeyin arkadaşı;
Irmağın kıyısından çekilirdi gölgem,
Yakardı beni ansızın Ter Rüzgârı,
Yakardı beni
Serinlik, andığım serinlik de,
Rüzgâr da, kurtların rüzgârı da.

Yıkanişın, saçlarımın rüzgârı.

SOĞUK OTLARIN ALTINDA

Atlarında taşındıkça yorgunlar...

Öyle görüyorum; anlıyorum ki günlerce o yerleri hiç bırakmamışlar; yemeklerini bile galiba o atların sırtlarında yemişler.

Ey benim yalnızlığım! Soğuk otların altından bakacağız onlara, değil mi?

Onları ağaçların bittiği yerde görüyorum. Yorgunlar. Anlıyorum ki ormanın çevresinde dört dönmüşler. Benim çıkmamı bekliyorlar. Beni götürecekler.

Ey benim yalnızlığım! Bu kadar eğilmeselerdi üstüne senin. Bu kadar anlatmasalardı seni. N'olurdu, yalnız ben yazsaydım bu yapraklara seni. Seni yalnız ben bilseydim. Beraber ölseydik seninle.

Ne aptal adamlar! Oysa ki nasıl olsa bırakacağım buraları bir gün. Gidip evlerinde otursalar ya, okula bile başlamamış ölü çocukların gezindiği büyük sobalarda. Nasıl olsa, oysa ki nasıl olsa bir gün kapılarını çalacağım. "Ben ormandan geldim," diyeceğim. "Beni yanınıza alın," diyeceğim.

Soğuk otların altında büyük çocuklar. Oraya da gitmesek, ey benim yalnızlığım! Evet, soğuk otların altında kuş mezarları vardır belki.

Ben yalnız seni istedim belki.

Ben yalnız bütün ormanı belki.

Ben yalnız ışıklarını şehrin.

Neden, anlamıyorum bir türlü, neden bu ormanı istedim ve neden, anlamıyorum bir türlü, neden beni istiyor bu kaçtığım atlılar? Gizliden gizliye onları istediğim için mi? Atlarında taşındıkça yorgunlar. Ne güzel! Onları yoruyorum. Bu sürüp gidecek anlaşılan; hemencecik ölüversek. Bekleseler. Dönseler. Hep bekleseler. Ölüversek. Soğuk otların altı...

NEREYE GİDEN GEMİ

Bana baktı. Onu gördüm. O kim? Neden bana baktı? Neden öyle baktı?

Ansızın o çalılığı andım. O çalılığın gerisinden kendime doğru gizlenip, ansızın kendimi büyüten, kendimi gözetleyen bakışlarımı. Neden o çalılığı andım?

Şehir büyüdükçe başkaları gözetliyor beni. O ne? Utancın bir başka türüsü. Meşelerimden yüksek, gürgenlerimden dayanıklı, ama yaprakları olmayan yapılar: Saklanışın ortada olanı. Neden yaprakları yok?

Odalar büyük. Ama yine de, nasıl sığarım bu odalara ben? Hele başkaları, başkaları doldukça?

Bana baktı. Onu gördüm. Ormanımda yaşasaydı, şimdi ben ormanımda yaşasaydım ne olurdu? Ne iyi olurdu.

Artık nereye koşsam bu şehri taşıyacağım. Dağlarda çıldırsam, sulara çırılçıplak ölümler bulsam, ateşlerden tanrılık yürüse damarlarıma... Neden, artık neden kurutmuyor saçlarımı alevler?

Binlerce örümceğin usul usul yürüyüşü, bacaklarının tüylerimden geçişi, tavanlara yükselen koyu dumanın birkaç akrebi boğup yüzüme indirilişi... her soluğumda nasıl da yaşadığımı duyuyorum.

Bana baktı. Onu görmesem de olurdu.

BÜYÜCÜ

Ölüm kuşları iniyor, o her zaman aklımda dolanıp duran... görüyorum, ölen sensin.

Dün bazı sulara eğildin, bazı geyikler özledin; saçları uzundu galiba.

Ölüm. En uygun durumu yaşamanın. Orman bu mu? Onu bıraktın. Ya şehir? Geriye döndün. Evet, ölüm kuşları görüyorum, avuçlarında üşümüş, titreyen bildircinlerin getirdiği...

Atlılar! Neden hep beyaz ata biniyor en öndeki?
Seni öldürmek için!

Neden söndürdü ateşini yağmur? Dün geceydi!
Seni öldürmek için!

Kulüben! Neden çürüyor içindeki böcekler?
Seni öldürmek için!

Neden kurudu balıklar? Hiç kılçıkları yoktu.
Seni öldürmek için!

Seni öldürmek için iniyor dağlardan tabut yüklü kamyonlar; herkes seni duymuş, kafesler taşıyorlar şehirden, çelenkler getiriyorlar akın akın kendi cenazelerine.

Ölüm kuşları iniyor, o her zaman aklımda dolanıp duran... görüyorum, ölen sensin.

Dün bazı ölümlere eğildin, bazı silahlar andın; kendi günlerine çevirecektin galiba.

Biliyorum, anladın; onları, yaşamanın ustası sessiz haydutları hiç görmeyecektin. Hiç gitmeyecektin onlara.

Biliyorum, elinde değildi bu.

Dün bazı ölümlere eğildin.

Seni her zaman gördüm.

UZUN PARMAKLI SİLAHLAR

Nedendir her zaman silahları getiriyor
Göge kanla çizilmiş bir aydan gece,
Karanlık indi mi artık, korkuları bitiren,
Utangaç haydutlar çıkıyor ansızın dağlarım,
Bulup öldürecekler beni, anlıyorum nedendir,
Nedendir her zaman silahları getiriyor
Ev bittikçe kurulan bir mezardan şehir.

Durulmaz bu dağlarda artık, bu hışırtıda;
Yapışmalı kabzalarına yollara inip
Ya uzun parmaklı silahlarına halkın,
Alışkanlık yüklemeli biraz korkaklığıma,
Kamyonlara binmeli hatta, çiçekler toplamalı
Usandıkça kıpırdayan çürümüş bir yürekle.

Ya da varıp kıyısına cesur bir uçuşumun
Uzun bir hançere doğru akşamla uyumalı.

DOKUMA

Mekik yerine mızrağımı kullanırdım,
Geçerdi sırmalardan ıssız ormanıma,
Bir parçası olurdu o ceylanın ansızın,
Sonra ateşler yakardım, aşk vardı çünkü,
Kulübeme, ormanıma ve yağmuruma ekleyip
Sevinçle uğraşmıştım dokumaya çünkü.

Kimsecikler görmezdi tezgâhımı orada,
Rahat rahat işlerdim, her gün biterdi,
Her saat başı biterdi, her dakika biterdi,
Bir gün kaynağa kadar uzatırdım ucunu,
Bir gün doruğundan başlardım dağın,
Meşelerden geçirirdim, ıslatırdım çiyle,
Kuruturdu onu bir çırpıda güneşim.

Kim açtı bilmiyorum kapısını dünyanın,
Kim gösterdi ormanımın yolunu kime;
Boyalar, makaslar, çakılarla geldiler,
Saklandım arkasına ipliklerimin,
Birdenbire yüzüm eskidi, kurudu saçlarım,
Dokumam kendi sıcaklığımdan yandı.
O günkü çığlığımı unutamam.

Beraber çalışıyoruz şimdi, ayrılamam.
İnsanlara bağlıyoruz bakır telleri,
"Sevin, diyorlar bana, "şehir bitiyor;
Bir ev vereceğiz, bir de kadın yanma,
Yaşaman asıl o zaman başlayacak,
Aşk çiçekleriyle inecek çarşılara
Seni bir zamanlar korkutan akşam."

Dokumam kendi sıcaklığımdan yandı.
O günkü çığlığımı unutamam.

ÖLÜMDÜ ADI

Ölümdü adı onu ilk gördüğümde,
Sonraları da hiç değişmedi;
Kalesinden gösterdiler bir şehrin onu,
Onu gördüm ve ormanı gördüm uzakta,
Ne yapsam değişmeyecekti adı.

Bir kılıç verdiler bazı savaşlar için,
Arkasından bir ev kurdular bana;
Bir kazma verdiler bazı savaşlar için,
Arkasından bir ev kurdum onlara;
Akşamları çiçeklerle uğraştım biraz,
Yaşlanır, çiçek olurdu bazı komşularım,
Akşamları yemek yedim bazılarıyla;
Biz toplandıkça büyürdü ölüm, adı ölümdü,
Şehir büyüdükçe azar, çıkardı çarşılara.

Adı ölümdü çünkü onu yarattığımız zaman,
Her akşam kanardı dudaklarındaki kuş
Ölümdü adı ona her gece taşındığımda
Alışkın olduğum bir darağacından,
Gülerken boğazının karanlık boşluğuna
Ölümdü, sokaklarında dolaşırdı şehrin,
Saat kulesini getirmişti uykularıma.

O kadar ölümdü ki, o kadar da çalışkan,
Kimseler kurtaramazdı beni ölümden başka.

ÇÜNKÜ ÇARŞILARDAN GEÇTİM

Neden öldüğümü anlamayacaklar, çünkü güneşler doğar çarşı-
lar üzerine,
Getirip develerini yıkmışlar, gümüş çadırlarını kurmuşlar, zen-
cefil satıyorlar hatta,
Ateş yakıyorlar geceleri, bazan namaz kılıyorlar, sevişiyorlar
boş vakitlerinde;
Çünkü öldüğümü anlamayacaklar neden, büyüse bile meza-
rından ormanlar;
Ama Kuran okuyacaklar, şerbet dağıtacaklar ve terleyecekler
ara sıra,
Çünkü beni bilmemişlerdi zaten ve zencefil satacaklar,
Ve durmadan, ama durmadan çoğalacaklar.

Kuyuların yanından geçerdik, esmer köyler bırakırdık gerimiz-
de ve atlar;
İpekli toplardık unuttum şimdi nerelerden, kokular, yağlar, bi-
raz yorgunluk;
Gece oldu mu uyurlardı, karıları vardı bazılarının; bir testiye
dokunurdum elimle,
Öylece sabahı bulurdum, sonra güneşler doğardı çarşılar üzeri-
ne;
Bırakıp gidemezdim o tenteleri, nereye gitsem gelirlerdi arkam-
dan,
Nereye gitsem susamak vardı, pişmanlık vardı, o testiye özler-
dim belki;
Belki yatağımı arardım, tabanlarım çatlardı kumdan, sıcak üşü-
türdü beni;
Hiç bilmeseydim testileri, yatakları, develeri, çekip giderdim
gelmemeye,
O en eski yalnızlığım çekip gitmiş, gelmez artık, nedendir an-
lamadım, Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kendi ülkeme yıldızlar değmez, sular akmaz, yağmur işlemez
ağaçlarıma;

Bırakmaz beni kalabalık, çünkü çarşılardan geçtim!

Neden öldüğümü anlamayacaklar, doğururken de bilmediler
bunu,

Minareler gösterdiler yalnız, hep elimden tuttular.

Üstelik üzüldüler benimle, oldukça ağladılar,

Kimbilir nerelerden düştüm, nerelerim kanadı, hiç anlamadılar;

Baksam sevişirler şimdi ve salıncak kurarlar.

Hatırlamak en büyük düşmanıdır yalnızlığın, ucunda yaşamak
var;

Bütün yolları denedim akşamları testilere, testilere dokunduk-
ça;

Gölgelere sığındıkça gördüm Kuran okuduklarını, namaz kıl-
dıklarını,

"Gün gelir inanırsın," dedi en yaşlıları, "yaşlanınca görürüm
seni."

Sakalım ağarmamışken öldüm ve ölünce sevindi, zencefil sattı
çarşıda;

Her şeyi unuttum, hiç hatırlamadım, gün geldi hepsi silindi
ama

Neden öldüğümü anlamadılar, çünkü güneşler doğdu çarşılar
üzerine,

Uzaklardan bir deniz büyüdü uykularına, elleri karılarına değ-
di,

Çocukları ağladı birden, kum tanecikleri büyüdü, gözlerine
kaçtı çünkü;

Birer birer uyandılar gecikmiş bir alevle ışıyınca sokaklar.

Zencefillerini çıkarıp eskitilmiş bir çarşıya başladılar.

KİREMİT DAMLI KIRMIZI EV

Duman. Gözlerime kaçan başkası değil sanki. Duman. Tabutlar yandıkça duman.

Akşamın bir ucundan başlattığı karanlık. Karanlıktan. Yanık defne kokuları.

Yandıkça ağızlarımız. Yosunlar yandıkça ırmakta.

Uzar aşkımız karanlıktan.

Dokundukça denizleri gövdemin çok eski bir kumaştan. Onun gövdesine. Yangın.

Sevişirken kurtarıyor bizi bir ölümden alevler. Unutmak. Yalnızlıktan.

“Ölü,” diye çağıracaklar artık. “Hey ölü, bak neler yapıyorum.” İşlendikçe dakikalar ağızlarımıza yangın ve kiremit damlı kırmızı ev.

Artık bir çınar ağacına astığım o kiremit damlı kırmızı ev.

Ne kadar yaklaştım iki ölünün gerisinde duruyor solgun ev.

İyice tanıyorum çatısını aşağıdan. Göremiyorum yeşil şapkalı yuva perilerini.

Kiremit damlı kırmızı ev.

Yeşil şapkalı yuva perileri.

Kim görse ürperiyor; orada oturmuş gibi bir zamanlar.

Artık bir yatakta sallanan gövdelerimiz. Belki ölüyüz şimdi.

Ama kimler ölü şimdi? Yaşamaya başlayan kim? Yoksa bu ev mi?

Bir ormanın köklerine yürüttüğümüz yalnızlık köylerinde

Şimdi kimler sular taşır yıkamaya gövdelerimizi?

Kimler gelip dua eder; yaklaşır külden tapınağına sevgimizin?

Gelir, dokunur, yıkar? Ah, görür gibiyim uzaklaşan bir çarşıdan

Yangını duyduktan sonra merakla gömmeye geldiklerini:

- Artık bu ev yanmış.
- Artık bunlar ölmüş.
- Kömür olmuş zavallılar.
- Duymamışlar mı sıcaklığı?
- Belki de farkına varmamışlar.
- Bak, nasıl sarılmışlar.
- Kömür olmuş zavallılar.
- Zavallı ölüler.
- Daha o kadar gençtiler ki
Yaşamaya bile vakit bulamadılar.
- Şu eve bakın, nasıl da yanmış.
- (İyi ki ölen ben değilim.)
- (İyi ki yaşıyorum hâlâ.)
- (İyi ki ölen ben değilim.)
- (İyi ki yaşıyorum hâlâ.)
- (İyi ki ölen ben değilim.)
- (İyi ki yaşıyorum hâlâ.)

Kiremit damlı kırmızı ev. Sevişirken yangınla ölüm.
Ama kimler ölü şimdi? Yaşamaya başlayan kim?
Bir unutuşa indirecekler bizi. Tutup bir göle indirecekler evi.
Her akşam leylekler geçecek üstünden çarşılara taşınan;
İlk leyleği gören haykıracak: "Bak, bahar geldi!"
Sonra belinden tutup kaldıracak oğlunu: "Bak, bahar geldi!"
Toplanıp öteki leylekleri bekleyecek herkes. Sonra evlenecek.
Sonra çadırlara çekilip mor kumaşlar dokuyacak. Belki koyun
kesecek.
Durmadan, ama durmadan ölecek. Kimse anlamıyor bunu. So-
nunda kurtulurken
"İyice yaşadım. Sıram geldi. Ölüyorum. Oğlum, şunları şunları
al," diyecek.
Bittiğini sanacak yaşantısının; öyle sandığı için
Çürümüş bir ölüm içinde geçecek unutuşu.

Artık kiremit damlı kırmızı ev. Bir ağaca asıyorum seni.
Artık kömürleşen kadın. Beyaz bir dünyaya gönderiyorum
seni.
Ve siz yeşil şapkalı ey yuva perileri,
Konup başka bir evin başka bir bacasına
Fısıltıyla anlatın artık bizim hikâyemizi:

Yağmur tentelere inerdi önce inince.
Tükenmez beyaz boyasıyla çizirdi güneşi Tanrı önce çarşılar
göğüne,
Unuturdu kaş göz yapmasını bazı zamanlar, çünkü güneş gül-
mezdi.

Aynı anda uyanır, leylekleri beklerdik uykudan usanınca,
Usanınca beklemekten satışlara başladık, sonra türkülere,
Sonra uykumuz gelirdi paslı bir ayla birlikte.
Yağmur tentelere inerdi önce inince.

Sıkıldıkça sevişen adamlar vardı kasabamızda, karıları da var-
dı.

Üzülür, ama durmadan çocuk yaparlardı.
Bazan su içerlerdi, çiçek koparırlardı aşktan.
Azıcık parıldamasıyla bir yıldızın başlardı gece.
Ölürdü sevgileri, ölürdü çocukları bıkınca yorgunluktan.
Yağmur yataklara inerdi önce inince.

Böyleydi benim çarşım, benim kasabam böyle.

Ben neden hep usandım, davranışlarla yaşadım böyle?
Neden bazı zamanlar güldüm, bazan neden üzüldüm?
Ama neden kaçmadım o küçük tanrılardan?
Kaçmadım o yollardan insansız bir ormana?
Silahlara yapıştım neden, bazı zamanlar güldüm?
Ben neden hep korkaktım, cesaretsizdim böyle?

En kötü alışkanlığım benim galiba yaşamaktı.

En kötü alışkanlığım benim ölmekti durmadan.
 Bir kamyon geçince ölmek, camilere girince,
 Utanınca büyüklerden ve bahar yollarından,
 Hatta yankesicilerden, bakır saçlarından kadınların
 Birer birer yüreklerim yıllara dökülünce.
 Yağmur sularına inmeliydi önce inince.

Kiremit damlı kırmızı bir ev. Yaşamam buydu belki.
 Kiremit damlı kırmızı bir kadın. Aşk derdim çekinmesem.
 Bir kayaya en yalnız yanından uzanmak. Sevmek belki.
 Unutmak hançer bilekli uykusuz haydutları.
 Belki bir dünya büyütmek, saklanmak belki.

Benim kiremit damlı kırmızı evim artık bizimdi.

Kiremit damlı kırmızı evimiz, bir dağ başındaki,
 Ucundan tutup denize indirdiğimiz isteyince.
 Sardunyalar büyüttüğümüz, sevgi kuleleri.
 Yağmurda ıslanmayan bir çarşı unuttuğumuz.
 Vurunca duvarlara yalnızlığın çizgisi
 Çocukları unutan, eklemeyen güzel ev,
 Çocukları kurtaran, öldürmeyen güzel ev.

Kasabanın ortasına asmışlardı beni bir kere;
 Toplanıp beni seyretmişti halk doğduğum gün.
 Bir türlü unutamam, leylekler geçmişti.
 Yağmur tentelere inmişti önce inince.
 Kasabanın ortasında vurmuşlardı beni bir kere,
 Çelik tellerle bağlamışlardı parmaklarımdan
 Bazı alışkanlıklara beni, galiba kanlara;
 Öğretmişlerdi bana silah sevgisini.

Kiremit damlı kırmızı ev. Yaşamam buydu belki.
Kiremit damlı kırmızı kadın. Aşk derdim çekinmesem.
Yerini tutan alışkanlıklarımın. Sevmek belki.
İnce bir kalabalık işleten, yalnızlığımda.
Kiremit damlı kırmızı evimizin kırmızı bahçeleri...

Duman. Gözlerime kaçan başkası değil sanki. İnsanlar değil
sanki. Duman.
İsli bir paçavrayı yırtıyor şimdi usulca kalabalık.
Et parçalarıyla akan bir dereden geliyor sesim kulaklarıma.
Duman. Avuçlarında tütsüler götürüyor karım indikçe çatıdan
duman.
Ben artık sevinçle unutabilirim:

Bir akşam yemekten sonra ağıtlar duyduk.
Taşındı ormanımıza şapkalar ağıtlarla.
Sonra her gece ağıtlar duyduk; yürüdü çarşı.
Bizi bırakmayan kartal açtı pençelerini akşama.
Bir akşam korkularımızı anladım.

Bir akşam fidanlara döndük bahçede.
Suladı yataklarını o eski yağmur.
Sonra her gece ağıtlar duyduk; yürüdü çarşı.
Bizi bırakmayan kartal açtı pençelerini akşama.
Bir akşam yüreklerimize ilişti.

Bir akşam çelenk taşıdılar şehirden.
Tabut çaktılar bizi yeniden öldürmeye.
Sonra her gece intiharlar başladı.
Bizi bırakmayan kartal döktü tüylerini akşama.
Bir akşam mezarlarımızı örttü tüyleri.

Bu akşam artık kiremit damlı kırmızı ev. Daha çok seviyorum seni.
Unutuyorum artık. Bir kurtuluşa taşıyor bizi en rahat acı: yangın.
Sevişirken yangınla ölüm. Kiremit damlı kırmızı aşkım. İniyor dam.
Seni her akşam anacaklar, belki beni, karımı anacaklar her akşam.
Kendi cesetlerini büyütecek bu. İniyor duman. Karanlık. Karanlıktan.
Kiremit damlı kırmızı ev. Bir çınar ağacına asıyorum seni.
Kömürleşen kadın. Beyaz bir ülke çiziyorum yalnızlığımdan sana.
Kimseler giremeyecek artık, ne yağmur bahçelerimize. Unutuyoruz artık.
Zaten unutmuştuk ateşe verirken kiremit, kiremit damlı kırmızı evi.

Ve siz artık soluğumu duymayan yeşil şapkalı ey yuva perileri,
Konup bir çarşının ortasındaki idam sehpalarına
Ağlayarak anlatın bizim hikâyemizi.

ÖLÜLER GEMİSİ

1.

SEVGİYSE GEÇİLİR BÜTÜN AYLARDAN

Bilerek unutuyorum görün
Ellerimi bir ceylanın sırtında.
Bana en güzel ormandı oysa
Silahlarımı evimde unuttuğum;
Tüyleri uzarken aya nasıldı,
Nasıldı, hem ceylandı çocuklara.

O çocuk sırtına binmiş ceylanın
Bana doğru geçiyor balonlardan,
Bakarken gözleri ağaç kırmızısı
Mavi çimenler altından.

Bana doğru geçiyor ve ormanıma,
Günlerime çürümeden çoğalan,
Çürümeden ve her zaman değişen,
En sevdiği tüyleri oluyor akşamda.

O çocuk en yakın ceylan belki
Ellerimi unuttuğum dudaklarında,
Kullandığım silahlarımı kıyasıya
O kadının dudaklarına karşı,
O kadının sabahlarına karşı;
Çıkıyorum en serin ağacına.

2.

SAKLI KUŞ

Saçlarından bir tavşan geçiyor,
Aşka uzamış ayakları;
Korularına uzanıyorum karanlıkta
Yılların ve üzgün kuyuların.

Cesur şarkısı ölmemeye
İkinci sularının mavi kuşu,
Yakalayıp seviyorum boynundan,
Aşka yanmış dudakları.

Aşkın en yiğiti bu:
Bakır taslarla verilen;
Yüreğinden faytonlar geçiyor,
Çocuklar dolmuş sabahları.

Uyanıyorum hiç batmayan gemisine;
Duyularım sevginin kan çocukları.

3.

YALNIZ AŞKI YAŞAMAYA

Aşkın o şanlı yalnızlığı
Hüznün arkasına saklı o ormanların,
Usulca kuşların, yakın ırmakların,
Gece dolaylarında uzayan güneş,
Bırakılmışlığı sevginin ve tanrının.

Çocuklar darağaçlarıdır aşka,
Çoğalmaya o ulu fısıltılara,
Gelip bozmaya çimenlerini avuçların.
Bir amaç yapmaya aşkı
Sevgiye ve tanıya.

Duru göllerde sevişirler,
Ak tenleri belirir karanlıktan,
Görülür her zaman nasıl korkunç
Görülür ararlar aşkı uzaktan,
Uzanacakları yerde ılık boyunlarına
Çocuk kelimeleri erir dudaklarından.

4.

SEVGİLİ ÖLÜLER

Çocuklara giden aşk dereleri,
O iyi çocuklar dediğimiz,
O hep acıdığımız çocuklara.

Her zaman melek kalmalıdır
Olmayan oyuncakları öpen,
Ve her zaman yokluğuyla sevinen;
Hiç bilmeyen küçücük kralları
Ve yoksul çocukları gülümser gibi duran.

Oldu diye sevdiğimiz yıllara
Hüzünlü kıyıları aşkın;
Uçmayan kuğulara üzülen.

Uzanıyorsam o ıslak saçlarına
Kendi saçlarıma uzanıyorum,
Getirmemeye kireçli ağaçları
Ve böcekli gölgelerini gerçek bir bahçenin
Ağladıkça utanan bebeklerden.

5.

BATAR GEMİSİ BELKİ

Vazolar, tavanlar, gökyüzleri
Uçurtmalar eklendikçe üzgün,
Biz savaşımlara gideriz, onlar üzgün,
Onlar savaşımlara giderler, onlar üzgün,
Büyürlər, ölürlər, kalır geride
Benim yıllardır bıraktığım
Uyandıkça öldürülen gün.

Melekler ve çocuklar,
En yakın ilgisi sevincin,
Anlamadı bunu birinci Nuh,
Gelirse ikincisi eğer
Hiç yüzme bilmesin.

İSTANBUL

Kadın ölür hiç bırakılmadığı kalabalıklardan. Saçlarına gelip gelip kumrular konar ve sevinir ayrıldığına.

Belki evlenmişti ve yaşamıştı çocukların öldüğü kuytulara, her gece adlarını unuttuğu şehirlerde. Hiç bilmediği dağları aramıştı o zamanlar, çocukluğunda dinlediği hazineleri.

Kadın ölür, yeniden saçlarına üşüşür kalabalık; uykusundan iki kişinin başlattığı eski bir karanlığa azalır, ölmekten hiç bıkmayan çağlar geçer gölgesinden.

Gölgesinden haydutlar geçer, dönüp onu kuyulardan çıkarır bir tanesi, atların en iyisini ona verir; özlediği sulardan geçer kadın, ama öteki haydutların çadırlarını görür birden, yorgun atına bakar ve ağlar belki.

Ve büyür uykusunda İstanbul

İstanbul

İstanbul bir denizdir lale gemileriyle taşman,
Savaşlara, üzüntüye ve çocuklara taşınan,
Silahların sandıklara saklandığı evlere,
Ve insanlara, açıkça yaralanan;
İstanbul bir sudur akşamların aradığı.

Kalabalık durmadan büyür, kumlar büyür,
Uzanır altın aşklar kulesinden kanlara,
Sevgilerin eridiği kanlara her yapıyla biraz,
Biraz ağladığı bazı kadınların;
Her kelime artar nice kelimelere.

Fenerlerin gerisinde sabahlar ıştır
 Bir parça sevişmenin anılarına,
 Uyanır Osman'lardan bir Kara Osman,
 Her yatağı o evlerin, memleketinden
 Birer kıl aba olmuş sırtına karşı,
 Ağarır saçları sırtına karşı, bulanır,
 Oklar bulanır durur içindeki kişiye,
 Biner tıramvaya önce ayakları,
 Bilet ister dudakları, elleri alır,
 Kerpiç gölgelerinden tanıdığı kadına,
 Parasında Taşlıçay, her sayışta eksilen
 Ama kutlu bir yalnızlıkta anılan.

Bırakırsa kazmasını, İstanbul bir kova kan.

İstanbul bir kuyudur geceleri büyüyen;
 Yıllara bırakıp erkeğinin sesini
 İner kadın karanlığa, nerde eski erkeği?
 Yankılanır sular ve çığlıkları kadının,
 İner bulamaz, iner ağlar, iner inilder:
 Çelik bıçak kalk!
 İliklerime kan doldu, uyan!
 Azalır fısıltım yalnızlığa...

Kuzca'daki evi gider, gelmez artık,
 Kuyuya indikçe taşlarda yosun;
 Görünür surları yeniden İstanbul'un,
 Gelir kocası her akşam mezarından,
 Yeni taşlar dikerler çocuklarına.
 Kadın her uykusunda biraz kin bulur.

Ve şehrin sokakları hep İstanbul'dur.

İstanbul bir çocuktur minarelerde ölen,
Her şeye karşı ve hiç durmadan ölen;
Kalsaydı ninesinin masallarına Çine’de,
Ne güzel saçlarına o perinin, hazinesine;
Hiç bilmeseydi annesini, yeni evleri,
Denizi ve balıkları, ara sıra boğulan,
Anardı bir kere yalnız, Allah babasını.

Şimdi yalnız balıklar boğulmuyor İstanbul’da,
Şimdi çocuklar sıra olmuş giderler denize,
Ağır ağır boğulurlar, çünkü dalgalar İstanbul’a yakındır,
Görünür kayboldukları kulelerden, ağlanır anıldıkça,
Yüreklerden gemiler, kamyonlar, insanlar geçer,
Çiçek yüklü ölümler taşınır İstanbul’a.

UZAK EV

Çocuk kemikten atıdır ölümün,
En korkak silahı yangın,
Ahşap kuşudur ölümün.

Saçlarını yalnız minarelere açmış
Her gece yeniden ölen annesi,
Ama yangınla sahiden ölen.

Utanmış sokaklarında alevler gezinir;
Gözleri yürümeyen denizlere doğru.

Acıktığı zaman tırnakları var artık;
Cesur durumu yalnız kendine.

Her gördüğü insanla ve yaşadığı
Değişik ölümleri deneyen.

Yangınların kanadında taşınır
Gümüş oyuncaklar saçan dedeye
Eğer vazgeçerse ölümden.

KARTACA

Usulca vuruyor sesi küçük bir tabuta,
Anlıyorum, ısınmış saçları kandan;
Parmaklarında gibi son soluğu kızının.

Cesur sırtlanıdır, uzanacak Roma'ya,
Günlerinin, açılan bir zindandan;
Büyüyecek ayaklarında o eski yangın.

Büyücü denilecek gülünce yargıçlara;
Ölümüyle koparacak taşlarını zamandan
Duyarlığı çoğaltan ölümsüz Kartaca'nın.

SANDIK

Cevat Özer'e

Bak, sana şapkamı veriyorum. Atına atla.
Uzasın saçların mermilerle soğuşa,
Çünkü karanlıktan geçeceksin, çünkü şehirler var;
Gitmek istiyorsun bu gece, seni bırakacağım
ama unutma
Kabarır denizler, kan dolar boşluğuna,
Dökülür damarların yollarda, ama unutma.

Bak, sana silahımı veriyorum. Atına atla.
Çünkü benim hiçbir zaman silahım yok karşında,
Islak sandığını bırakacaksın, annen öyle istedi;
Üzgünüm. Uzayacak boyun öteki çocuklara
ama unutma
Belki dünyalar değer bir gece yıllarına.
Mavzerler insan dolar, ama unutma.

Bak, sana korkaklığımı veriyorum. Atına atla.
Savaşacaksın çünkü, korkaklığımı al,
Kapanacak hazinelerin her akşam ağladıkça,
Bir kadına hazırlanacaksın söğüt dallarında
ama unutma
Ustaca sevişir ölüm sen hançerini bilerken,
Açar kumaşını karanlıktan, ama unutma.

ÖLGÜN

Uzarsa saçların bir dünyadan
Balıkların kanadığı denizlere,
Akşamın serin gemisiyle taşman,
Beni yelkenine astıkları
Evlerin çizilmediği bir ülkeye.

Solarsa saçların bir ölüden
Çocukların olmadığı iklimlere,
Gümüş bir hançerle ipimi kesen,
Uzatan beni güverteye,
Çürümüş dudaklarıma eğilen.

Dokunursa saçların bir mermiden
Sevdikçe bırakılan tezgâhlarda,
Usulca hançerini kullanarak yeniden
Deniz diplerinden geçiren beni
Göğsünde taşıdığın bir adaya.

UTANÇ

Soğuk bir tül örtüyorlar üstümüze,
Sanki ölmek için beyaz bir uykusuzluk;
Belki utanmasak bizi bırakacaklar,
Terliyoruz, tırnaklarımdan damlıyor kan
Onun üstüne,
Soğuk bir tül örtüyorlar üstümüze.

Hangi odaya saklansak şimdi onlar,
Hangi sokaklara çıksak ölüm;
Girildikçe biten sevişmemiz onlar yüzünden,
Ne zaman boynuna uzansam ölüm kokuyor
Yalnızlıktan, o yalnızlık,
Kelimesi artık şiirde unutulmuş.

KAN

Ağzının kenarındaki kan
Kimbilir kimin yüreğidir;
Uzansam o saklanır göğsünde,
Koyu bir ölüm yürür saçlarından.

Dayasam ellerimi duvarlar yok,
Ansızın bir avın ortasındayız,
Koştukça uzar mağaralar,
Oklar fırlatılır çarşılardan.

Ağzının kenarındaki dünya
Kimbilir kimin silahıdır;
Açılır kıyıları gölün,
Uykumuz iner sularından.

İNTİHAR ANLAŞMASI

Karanlık vurunca gemileri kıyıya
Açarım kapını, kurur mercan;
Denize doğru ölür martılar
Gölgesi kan yüklü bir adadan.

Gümüş yapraklı bir ağaçtır,
Uzadır güverteme dünyayı;
Götürür çılgın bir denizci
Üşüyen dudaklarında ayı.

Ansızın başlanır saçlarımıza,
Çürür yelkenler, kurur mercan;
Ağzını kanla yıkayan çocuk
Usanır ölmeyi aynı silahtan.

ÇİN ÇOCUK

Bu ne kadar büyük bir Asya
Eski hanlarla inen ellerime dağlardan,
Nasıl da çoğalıyor şarkıları bir kuşun,
Çocuk olmuyor Çin'de
benim şarkılarım.

Aslında Asya'ya büyüyen sazlar
benim şarkılarım.

Ben böyle yerleştiriyorum küçümen bir sesi
Usulca arttığı göllere, ırmaklara;
Bataklıklarda severken çamurları çocuk
Çocuk oluyor Çin'de
benim şarkılarım.

Şarkılarımda ağlamak var bir şarkıya.

Günde altı kere geçiyorum ancak,
Gözlerim var, saçlarıma kadar duyuyorum,
Çocuklar hep boyalarla çiziyor
En boyalı haritasını Asya'nın.

Kuş.
Asya.
Asya'da hanlar.

“SAÇAK ALTINDA EVLENME”

Kemal Özer'e

Elinde bir sepet, yağmur dolusu,
Uzanırken aşkın saçak altına,
Satın alınmayan yirmi altına,
Kalbinde bir çocuk, bulanık bir su.

Cüceler taşıyor yorgun uykusu
Evli çatılardan mor şapkasına,
Avcundaki eller yakılmış kına,
Elinde bir sepet, kemik dolusu.

Karısı tahtadan, kaçışı evden,
Kan mı oluklardan, bahçesine mi
Usulca yağmuru itip dökülen?

Kaptanla uyuşup yirmi altına,
Denizle uyuşup, onu bir gemi
Uzatacak suyun saçak altına.

“DENİZİN VE AŞKIN DALGALARI”

Ölürsem senin bildiğin bir suya at beni,
Dolaşayım bütün denizlerini yüreğinin,
Kaplayan sessizlik olsun aşkımın dikenlerini.

Çünkü denizin ve aşkın dalgaları
Gözlerinin ölümsüz külüne çıkar,
Senin göğsüne kıvrılır, tavşanlara kıvrılır,
Yaşama kanı aydınlığa çıkar.

Çıkar toprağımdan ülkemi,
Uçayım çiftliklerine yüzünün,
Gümüş ormanlarına gökyüzünün.

YAPRAK AĞACI

Al bana yirmi beş kuruşluk bir ip
Hemen köşedeki aktara gidip,
Yetişmezse para, üste eklersin,
Ölecek olan ben, sen de terzisin.

Belki sabahleyin kimbilir kaçta
Küçülen gözlerle olur ağaçta
Yirmi beş kuruşluk biraz güvercin,
Böyle işlemeli ölüm dediğin.

ARSENİK KOYDUM BİRAZ

Arsenik koydum biraz
Usulca bardağına,
Ölsen iyi edersin,
Ceketine baksana.

Neden içiyor herkes
Kirli suları böyle?
Ben biraz temizledim,
Onardım arsenikle.

Bir ceket geçer şimdi
O sökülmüş yamadan,
Teğelleri yağlı ip,
Cebi kırmızı aslan.

Kuşlar beni bekliyor
Az kaldı arseniğim;
Haydi, çabuk ol artık
Mavi boğazım benim.

BEN VAR ÖLMEK

Ben var ölmek, istemek
Bir boyalı tebeşir,
Karalamak ölümü,
Ondan sonra gidilir.

Bir uzansam çatıya,
Kuş uçursam ilmikten,
Ağzında cam kırığı
Keser ipimi birden.

Dokusam kadehimi
İnce bir arsenikle,
Kandırır tezgâhımı,
Dostluk kurar mekikle,

Suda görsem kendimi,
Bakarım ayna olmuş
Ne kemik tarağı var,
Saçımdaysa üç yüz kuş.

Ben var ölmek, istemek
Vişne rengi bir balta,
Tırnaklarımı kesmek,
Sonra atlamak ata.

BALAD

Al, şapkam senin olsun,
Ben belki de ölü­rüm,
Mavi bir keten gömlek,
Parmağım­da yüzüğüm.

Mısır dök saçları­ma,
Sırayla güvercinler
Dalgın bir ipe konup
Biraz dua etsinler.

Çünkü bitiyor şapkam,
Al, o da senin olsun;
Bir ağaç çiz duvara,
Duvar üç metre olsun.

Serçe kanıyla beni
Usanınca silersin,
Kalbinde bir kurdele
Buna bağlamak için.

Bu benim hasır şapkam,
İçinde darağacı;
Sanki bir gömlek değil
Mavi keten ağacı.

KÜLÂHÇI

İndir kuşlarını ölünce,
Yükleyelim bir kirpiye;
Geçeriz köstebek yollarından,
Belki alınca makasımı yanıma
Külâha göre değişen aşktan.

Kalbime en yakını bu içnedir elimde,
İşlerim seni kırmızı ağaç;
İndir yuvalarını güz gelince,
Korkma toplarım ben, doldururum
Bir külâha onları güzellendikçe.

Ölgün bir yolculuğun serçesini derede
Görünce toplayıp gelinciği, tilkiyi
Unutmazsam sevinirim yağmura seslenmeyi:
"Götür bizi haydi, gidelim görmeye
Yıllanmış külâhçıyı çizen o göğe."

ÖLÜNCE, SANSARLAR

Sansarlar ölünce çiçek olurlar,
Külleri sabaha karışır;
Dereler dalgınlığa karışır;
Uslanırlar, yıkanırlar
Beyaz kargalar, terli haydutlar.

Ölünce kim yaslanır tüylerine
Saydam elmalarını kim uzatır...
Ay belki diner, kar belki ölür,
Ölünce akşam olur, çiçek olurlar,
Seslerinin kanaması ağaçlaradır...

Ağaçlara doğrudur ülkesi koruların,
Koyu bir mezardır sansarlara,
Islanmış darağaçlarıdır belki,
Belki öldükten sonra sansarlar
Otlarda unuturlar gölgelerini.

KONUŞMA

— Aman, kendini asmış yüz kiloluk bir zenci,
Üstelik gece inmiş, ses gelmiyor kümesten;
Ben olsam utanırım, bu ne biçim öğrenci?
Hem dersini bilmiyor, hem de şişman herkesten.

İy nişan alırdı kendini asan zenci,
Bira içmez ağlardı, babası değirmenci,
Sizden iyi olmasın, boşanmada birinci...
— Çok canım sıkılıyor, kuş vuralım istersen.

HOROZA BİNEN ATLI

Soylu çorabına sevinir elim,
Hırsızlık ustası geceden, aşktan;
Artık atlar horoz, horozlar horoz,
Kümesler geçerim samanlığından.

Tahta getirirler, çan getirirler,
Kimse beceremez çivi çakmayı;
Bıkıp gökyüzünden beni asarlar,
Dudağımda bıyık, ellerim bağlı.

TAVŞAN TÜYLÜ TAVŞAN

Tavşan tüylü tavşan, bir de borazan,
Çizilen bir resim, ressamı dere;
Ansızın ölünür, diner biraz kan,
Uzar ayakları başka kilere.

Borazan çalarken mor defterimde
Ok atar kalbine öğretmen bayan,
Ben de gideceğim şu ders bitsin de
Beraber düşmeye tembel atından.

AKVARYUM

DüŖsersem boğulur muyum içine,
Akvaryumun o uysal denizine
Sevinmekten kızarınca gözlerim
Kavanozun batık güvertesine.

Belki geçer mi ağzımdan balıklar,
Üçer santimlik kırmızı balıklar
Akşamları yenilenince suyu,
Her akşam ölümüm yenilenince.

Haydin tavşanlar, beyaz marangozlar,
Siz de kuzucuklar, bilmeyen yüzme,
İndiğim bulanık o göğ'e gelin
Kaçak öğrenciyi tüyle örtmeye.

DERİN MAVİ TİLKİ

Sarı yapraklı, mavi kaplı defterler.
Çimenler sevgili bir kuşla çizilir koruda.
Bölersem üç çıkar, toplarsam tilki çıkar.
Sarı yapraklı, mavi aşklı defterler.

Bir derenin kâğıt-sarı kayığı.
Arkasından belki denize kadar bakmak.
Usansam evler çıkar, bakarsam tilki çıkar.
Sarı yapraklı, serçe kuşlu korular.

Kırağı çimenlerden beyaz yakama yağar.
Kara öğretmenler dolanır üstünde.
Beklersem tilki çıkar dere inince.
Sarı yapraklı, mor ibikli horozlar.

Bir kümes gürültüsü dersi bitirir.
Bir tilki dadanır, kümesi bitirir.
Sıçrarken tilkiyi dere bitirir.
Sarı yapraklı, sarı renkli yapraklar.

AĞAÇLAR GEÇTİM ORDAN

Dün gece kümese bir tilki girdi;
Bütün gece aradık, tilkiyi bulamadık,
Tilkiyi aradık, tilkiyi bulamadık,
Koruyu aradık, tilkiyi bulamadık.
Ne biçim bir tilkiymiş, şaştım gitti.

Kümese girmek için, (işte işin içyüzü:)
İnsan biraz bilet alır, birazcık para verir;
Demir tavında dövülür, ağaç yaşken eğilir,
Çocuk cetvelle dövülür, tilki yaşken eğilir;
Gün olur, kuşlar gelir, kuşlar karla örtülür.

Gün olur, tilki yürür, tilki dereden atlar,
Gözleri ağaçlarda, gözleri elmalarda,
Tilki horozu sever, dere tilkiyi sever,
Dalgın atlayışında alır cebine koyar;
Fısıltıyla yayılır benim gizli ikindim.

Ben tehnalık diye serçeleri bilirim.

BAY ÇİNGENE

Karatahtaya çizdiğim o adsız resim
Birdenbire ölmek midir, yoksa elleri midir
Uzun bir uyku gören uyanık çingenenin?

Gider ansızın her akşam, bir eski ip getirir,
Uzatır kasketi kadar yanında taşıdığı
Mavi bir aya kadar o ceviz ağacını.

İsterim, hemen kurar, hemen geceye karşı,
Kaçırır tavukları, kurar darağacını,
Beş kuruş suluboya, sevgidir haritası.

İLMİK

Bu sanki ben değilim, gole giden bir panter,
Alır eline iğne, düşünür, düğme diker.

Düğme diker annesi, bıkınca coğrafyadan;
Kalede tenis topu, önlüğünde biraz kan.

Kan kurur defterinde, her zaman bir çiçektir;
Artık ipten sallanır panterle bisikleti.

SENİ SEVDİM, OLUR MU?

Büyüsem asarlar beni, çınar olur ağacım,
Elmaların gümüşten çekirdekleri olur;
İstersen ellerini bağlarım, on kuruş alırım,
On kuruş alırım, yolculuğa çıkarım,
Oradan bir elma ağacına çıkarım;
Bütün komşular üzülür buna.

Asarlar beni belki bir yıldız ağacına,
Ay ıştır belki cebimdeki kupadan,
Çünkü her yolculukta on kuruş vardır,
Çünkü şarap içilir, düğme dikilir;
İstersen gece olur, bıçaklar olur,
Bütün komşular keserler elma.

Çekilir kepengi denizin, başlar usulca koru,
Kahverengi bir gömlek giyerim sana doğru.

BEN SANA TEŞEKKÜR EDERİM

Ben sana teşekkür ederim, beni sen öptün,
Ben uyurken benim alnımdan beni sen öptün;
Serinlik vurdun korulara, canlandı serçelerim;
Sen mavi bir tilkiydin, binmiştin mavi ata,
Ben belki dün ölmüştüm, belki de geçen hafta.

Sen bana çok güzeldin, senin ayakların da.

GÖK ONLARI YANILTMAZ

1. basım: 1960

YAZI

Gök onları yanıltmaz.

Ucunda dudaklarımın tüylendiği geniş otlar. Kulübeler. Aşk-
tan, öpüşlerin kararıp geceye karıştığı kırağılar da yanılt-
maz.

Sabahın ağır ağır gelip ansızın görünüşü. Sabah kaç kereler ol-
sa. Sabah, aşkı yanıltmaz.

Silinmeyen bir kayıktır derilerimiz. İndikçe yüzer, indikçe yü-
zer. Günlerin soluk denizi de yanıltmaz.

Yakınlığın, unutkanlığın kanla taşıdığı o yabansı incelik. Seni
yorgunluğumuz bile yanıltmaz.

YAZIN BİTTİĞİ

Yazın bittiği her yerde söylenir.
Böyle kırmızı kalkan görülmemiştir
Ölüleri örten yapraklardan başka.
Çünkü sahiden yaz bitmiştir,
Göle bakmaktan usanır insan,
Koru tutmaktan, yol gözlemekten;
Çadırlar toplanır, yaralar sarılır;
Durgun bir yolculuk, uzun bir şapka
Artık yaprakları beklemektedir.

Aşk mıdır kış gelince başlayan
Beyaz bir kılıçla yürüyen aşka...
Bırakmaz olur kuşlarını ülkeler,
Yazın her yerde bittiği söylenir;
Yorgunluklar çoğalır silahlardan sonra;
Kardan mezarları görülür ıssızlığın
Ölü öpüşlerin koyuluğuyla...
Aşk kalmıştır otlarda yılı götüren,
Cesur savaşçıları taşıyan kışa.

Her yerde yazın bittiği söylenir,
Çürür çiçeklere yapışan kanlar;
Belki uzaktan iki atlı yaklaşır,
Belki yakından iki yaprak kalkar;
Akşamın örtüsü derelerde yıkanır,
Gökyüzünü görünce gecenin devi
Çıkarıp şapkasından yıldızlar, saçar,
Cüceler bunu bilir, gürgenler bilir,
Aşkın uyumadığı her yerde söylenir.

BİR ANI

Geceyi inen bir yüzdü aşka
Aşkın uğultusunu yıkayan sessizliğin.

GÜN GİYMEK

Çalıları ateşleyen, kayıkları ürküten, denizleri dışarı vuran ağzımız. Gözler yumuldukça gecenin تنها ışığını uçuşturan. Serin bir bataklığa çekilmek için çadırlarımızı toplatın.

Ağzımız. Kumsaldaki görünmez gözcülerin bizi çağırıp o ağır güneye yolladığı. Eskidikçe dayanan tılsım.

Ağzındaki ormanı ağzımdan yüreğime akıt.
Ben sana gün giydim.
Sana sığıldım.

BİR YELEYİ BIRAKMAK

Geceyi şarapla örttüm.

Ben varken kimsenin aklıma gelmez bu: örtüyü kaldırıp altında yaşamak, kan akıtmak.

Artık yıldızlar bile beni istiyor.

Ona söyleyin: "Atındaki yeleden usanmamıştı. Nerede olduğunu beyaz ağaçlar, bir de o sıska kurt biliyor."

SOYGUNCULAR

Bunu ben bilirim. Aştan göğsüne karanlık inmiş genç kızlar da bilir. Dağ yollarından vadiye inerken atlarının kanat vurmasını dinleyen soyguncular da. Silah çekerken yüreklerine bir küçük kuş konduran soyguncular da bilir.

Aşkın beyninde çalışmak. Bunu hangi aptala sorsan ulaşmak ister. Aşkın yüreğinde dokunmayı, ipliklerinden geçilmeyi denememiş her aptal ulaşmak ister buna. Gündüzleri mahzende çalışıp tramvayla eve dönen evli erkekler. Kendilerini beyaz bir konyağa uğratan ev kadınları. Ağarmış dullar.

Soyguncuların nal seslerinden, mavzer seslerinden tozuyan tanecekler geniş bir örtü yapar aşka. Doğanın, insanın, derinin koyuluğunda çılgın, yabansı, kocaman, belki otlar kadar kocaman, sürekli bir kıpırtıyı, bir işlemeyi örter.

Kanlarımız toprağa değil de, birbirimizin tenlerine, tırnaklarına çürüse – bunu ben bilirim. Bunu benden başka o vurgun kızlar, yırtıcı dişleriyle soyguncular da, soyguncu kadınlar da bilir.

O ÇIPLAK OLAN

Bütün gece okları taşıdım. Ayaklarım çıplaktı. Onun o çıplak olan göğsüne vardım.

Soluğumu kabartan, sesleri dayanılmaz kılan fısıltıları aldım. Yakan, büyüten, hazırlayan buğulu bir direnmeydi önce. Sonra yakan, büyüten, hazırlayan koyu bir hazırlık oldu. Onu aldım, onu taşıdım.

Saydam atların bile kararmış ülkesine çekemediği, yarışamadığı uykusuzluk. Dayanıklı bitkinlerin yolculuğu. Cesurların, karşı koyanların ülküsü. Sana bütün gece okları taşıdım. Ayaklarım çıplaktı. Onun o çıplak olan öpüşlerine, ağzımın yetmediği hışırtısına vardım.

ARKASINDA

Şimdi bu ağacın arkasında sen mi varsın? Senin orada olmanı bildim. Sarmaşıklardan, göçlerden, tuzaklardan geldim: Seni orada gördüm.

Şimdi sığ suların arkasında sen mi varsın? Benim küçük çadır-
larım, bakır kuytulu otlarım senin dalgalarını bildi. Senin
orada olmanı bildim.

Senin orada büyümeni gözetledim.

Şimdi tozların, seslerin arkasında sen mi varsın? Avucumdan
öteki ülkelere inen, karıncaları, güneşi ürküten bir aydın-
lıktı... Senin o aydınlıkta
Olmanı bildim.

Şimdi çıplak saçlarının arkasında sen mi varsın? Bildim, bit-
memizi bile kararlı kılan, kararsız kılan dokungan omuz-
larını.

Şimdi soluğumun arkasında...

KORUNUN ÖPÜŞLERİ

Çıkrık başında oturup yaşayışlarını yünlerle ilgileyen genç kızlar. Tebeşirle büyü çemberleri çizen delikanlılar. Korunun öpüşleri sizi uyandırsın.

Bakın, derenin devine karşı büyük bir hışırtyla döğüşüyor ağaçkakan ordusu. Şehrin çatısındaki yapışkan yarasalar bile silkinip uçtu, sessizliğin eğri çizgisiyle iniyor ağaçlara. Tül perdelere geçirin tırnaklarınızı, gecenin cibinlikleriyle savaşın.

Ölümün köpüklü kuyularından yapılma bir aşkla geliyorum.

Beni iyi karşılayın.

Bana oraları, diri otları gösterin.

BİR YERE GİTMEK

Yelkenim görünmez oldu solumaktan.
Onun yelkeni de.

Balmumundan bir kayık götürüyor bizi. Irmakla uç uca, yürek
yüreğeyiz.
Suların kapısını açmaya saçlarımız yetecek.

KAPIDAN GİRMEK

Kâğıdın nerede bittiği rüzgârı avutur. Bakılınca, ağır ağaç kabuklarından kimsesiz baltalara uzanır. Ama rüzgârın nerede bittiği...

Altın köylerime, kuştüyü kulelerime büyücüler alıştı. Ölümden bıcarsam çelik ısmarlayın.

YOLCULUK

Gecenin ürkekliğini vuran baltacılarım! Asıp omuzlarınıza baltaları, gelin! Tüylü denizlerden başlarız... Yıldızların hışırtısı yardım edecek bize. Çalgılarınızı çoğaltıp, gözlerinizi koyultup, gelin!

Ben artık olmam ülkenizde. Atımın yaptığı yollar yordu beni. Duvarların, çalıların, samanların lekeleri... Gelin, bir kere daha insin baltalarınız! Güneşten bir kadın daha! Doğudan bir adam daha! Gölden biraz çamur!..

Yay çeken dağlıları bulun bana! Uzaktan beni görüp benden usanmışlardı. Onları bulun! Açılmamış köprülerden, yosunları dağılmış hendeklerden başlarız... Solgun başlıklardan, gökyüzüne bırakılan avlulardan başlarız...

Biraz daha... Biraz daha...

Ben artık olmam ülkenizde.

Mızrağımın saplandığı gövdeler artık alışkın bana. İyi balta savuran, saplarını cadılarla sulayan, mağaralarda pekiştiren düşmanlarım benim! Nemli yelkenlileri bırakın bana. Sicimleri, halatları güverteye uzatın. Gelin! Tüylü denizlerden başlarız... Uğursuz kuşları gösteririm size. Sonra kovarım! Sonra loş pusulalardan yırtılmış ormanlara...

Sabahın cesaretini kuşandım.

KORUDAN

Sevimli, önemsiz, vuruşkan,
Ava çıkardı, şarabı yok,
Kuşu biterdi, serçesi yok,
Beyaz bir köprüydü rüzgârı
Güney dalının yaprağından.

Av ateşinde öğretilen
Sabahın erken oluşudur,
Ölümün erken oluşudur,
Uyanmak gibi bir serinlik
Koyu, ıslak kulübelerden.

Kuytu aşklar, otlar dolusu,
Bir gün ağlanır sessizliğe,
Ava çıkardı sessizliğe,
Yıkanmış bir kılıçtır şimdi
Ölümün alaycı casusu.

EZRA İLE GARY

1. basım: 1962

KIŞ, ŞARABIN SAVAŞÇISI

Ezra Pound için on şiir

HAN

Benim gecemin durağı burasıdır,
güz olunca ocakçıların gelip
kimseden habersiz birşeyler yaptıkları...

Kapayıp yosun vurmuş kapılarını
akşama çekilen, yangınları,
fıçıları seven,
dalgınlık nedir bilmeyen uşakların
denize baktıkça kışı duymalarıdır.

Sessizliği hangi yorgun
köpüklerden kalmıştır...

Benim gecemin durağı
uşakların kartopuna çıktıkları han,
handan Noel'e geçtikleri.

Pound,
kar yağınca duyan beni, duyduğum Ezra.

BİR İHTİYAR

Ayak bileklerinde katran var.
İssız yolların şiir bilmez hancıları,
bu ihtiyarı Arnaut yollamış,
ayak bileklerinde katran var,
Daniel.

Akşam olunca bir ağaçta parlar adı
İtalya'dan sakalına kadar;
akşam olur,
akşamsa darağacında içki içilir,
üç kişi içki içilir,
katran var.

Senin bir ırmağın vardı,
adı aklımdan çıkmaz.

YONTUCULAR

Bir şair sesini satranca çeker.
Havuzda balıkların sesidir
artık gemilerde gitmeyen
üzgünlüğü.
Şiirdir onun
soylu ikindisi,
sesinin sesinin gülümser külhanı.

Limana çeker.
Tahtadan kupalar yontmaya
başlar
hiç deniz görmemiş uşaklar,

Çünkü onun şiiri
güz kıyılarına benzer,
kayıklardan bir kilisenin
çanlarına benzer.

DENİZE DOĞRU

Kuşların çokluğu insanı ürkütüyor

Kardan yaptıkları kürekler ellerinde
onlar denize doğru gittiler,
arkalarından köyün delisi baktı yalnız,
ağını geniş bir haritaya kullanan,
dudaklarını eski bir dağda bulan delisi.

Usulca şaraba kanını karıştırdı
şiir söylesinler diye handa
onlar
aylar süren balıklarla dönünce.

Yağmurun serüveni artık bitti. Çıkmaz
atlarını köprülere sürenler.

Kuşların gecesini görüyor
gözlerini kapayınca.

KAYIK

Kayığın ucundan öteki kayık
görünmüyor, ve çocuklar
şarkı söylüyorlar.

Yılın bu saatinde akşam.
Usulca atını eyerletip
saray yakınındaki ormana gidiyor,
bizim yaptığımız tapınağı
görüyor kıral, ama
kayığın ucundan öteki kayık
görünmüyor.

Biz o ikindiye Dalmaçya'da geçirdik.
Sürgüne giden ihtiyar mektupları
kayıklarla taşıdık,
bize şarap ve taze ekmek verdiler.

Bizim yanımızda uyurdu
Ten-Shin'de uykusu gelenler.

TAŞINIR BİR KILIÇ

Artık üşümek zamanıdır.
Bilir bunu insanları
kargalara bakan Mantua'nın;
çünkü kargalar o
kılıcı taşırlar, bitmez
şiirden bir kalkana
saplanmış o
kılıcı taşırlar.

Basamakları inceleyen
Zan Lottieri anladı
artık üşümek
zamanıdır, geçen kış
başlayalı bir yıl olmuş.

Bir gün duvara gideceğim,
yenilmeyen çiçeklerle dolu
bahçesini görmeye, kulede
savaşçıları konuşan gözcüleri
görmeye.

İşte o zaman belki şarap
içeriz ve yanyana oturup
anlarız
ki üşümek zamanı gelmiş.

KIŞ GELDİ

Marienne Ydole, kış geldi,
ona söyle,
ısınmak ister yüreklerimiz kış
gelince, şehre
ve cehenneme girmeli artık,
Ydole.

Marienne Marienne herkes
toplansın, şiirlerini okuyalım,
sakalına bakalım, çünkü
kış
geldi.

O büyük bir denizdir,
yelkenliler onu bitiremez;
Fransa'ya kar yağar,
kayıklar da onu bitiremez.

Ydole Marienne Ydole,
o sana baktı,
onun gözleri nasıldı?

Artık kış.
Kapısının üstüne.
Denizler de onu
bitiremez, sesi
nasıldı? Jacques d'Allmain

KAN ERİMEKTE

Önünde bir pars gider Ventadour'a.
Önce gemiyle suları geçip
dağlara gidecekler.
Oradan şubat ayının
olduğu yere, Ventadour'a
gidecekler.

Çalgıcılar hendekleri
aşamıyor köprüler
açılmayınca, çocuk denecek
kadar genç kıral, Margot'yu
düşünüp çalgıcıları dinliyor.
Sabahleyin ava çıkıyor.

Köprüler açılmayınca Margot
kaleye girip taşlara
bakacak ve
duvardaki ağır kılıcı indirecek.

Önünde bir pars gider
Margot'nun kanını kullanmaya.

ŞÖLEN SONU

Cambazlardan önce kömürleri
taşıdılar ve masaya
kırılın uzun içkisini koydular.

Ateşlere bakılırsa yağmur
yağmayacak, dedi Thiess,
bir de baltacılar gelip
baltalarını fırlatsalar
ne iyi olurdu, dedi, nerede
kaldılar?

Ah, artık akşam
kışa doğru ilerliyor,
dedi, o ihtiyar da
nerede kaldı?

Cambazların arasında o
ihtiyar da vardı, başlığını
giyip dinmez mürekkeple kırılın
masasına kendi mührünü
bastı, Thiess'in
adını yazdı.

Evet, yılların sonu yok.
Köprünün durgun
kilidine ilerliyor akşam.

GÖNÜLLÜ SÜRGÜNLER

Şarabın uzun raflarıyla
gittiler, açtılar yelkeni,
dümenler kırıldı, onlar
pirinç yayı aramaya gittiler.

Görse örtünürdü Zagreus da.

Suskunluğun denizine doğru
dümenler kırıldı, onlar
coşkunluğun bitkisine gittiler.

Sesi o gürgen ağacından
geçerken anlardı şairler.
Şairlerden biri.

ÇOCUKLAR ATLARA GÜLÜMSERDİ

Gary Cooper için beş şiir

1

Atlar, atlar, atlar, atlar.
İrmağın yanındaki haritadan geçen,
onun kalbine azgın bir çiçek koyan,
kanatlı çizmelerinin ucuna,
tabancasının ordaki ıssızlığa. Atlar,
atlar.

Çitlerin altına serdiği atlası
açıp bakan atlar, atlar, atlar, atlar.
Kahverengiyle boyanmış Kaya dağlarını
çayırların kitabından tanıyıp kapanan
ve bitkin nallarıyla utanıp birdenbire
onun kalbine azgın bir çiçek koyan atlar.

Çocukların yelesini taşıyan atlar.

Tozdaki sonsuz yüzü.

Artık nalları da beyazdı altındaki atın.

Yıllar boyu gitmişler, yıllar boyu ağarmışlardı;

bir gün sesi indi Jack Elam'ın: *Mr Fonda,*

o öldü, onun tozdaki yüzü öldü,

kaynaktaki sarkık tabancaları öldü,

onun atını aradım bulamadım.

Artık nalları da beyazdı.

Tanidik çizmeleri yok, nerde cesaretin çizmeleri?

Düşünür, gülümser kapanık yüzü öldü.

Tanrı onu silahla vuramamış olmalı.

Nalları da beyazdı.

Yumuşak elleri nerde? Neden kullanmadı?

Gidip arkadaşlarını buldu ve atlar

usulca haritasını açtılar onun.

Mr Fonda, atını aradım bulamadım,

kimbilir hangi mağarasında ölümsüzlüğün?

Ama o öldü, onun tozdaki yüzü öldü,

attığı teneke yıldızı öldü,

asılma ağacını kurdular, yıllanmış sessizliği nerde?

Acaba neden,

neden tabancasını kullanmadı?

Kan ayaklanmış, yürüyor. Tepeye.
 Pıhtıların barınağına. Yaralı haydutların.
Birdenbire küçük bir köprü görünürdü
kurşunların taş ölüleri gibi yüzdüğü suda;
yüreğe kadar uzanan bir sıyrıлта
bütün batı tayları büyürdü.
 Ama artık kan yürüyor. Çöle.
 Damarların kaktüsüne. Asılı kemerlerin.
 Bitkinliğin sesi geliyor kulaklarına.

Vurulan alınlarının çınarı,
hangi altın madeninde attılar
barut tohumunu senin? Yürüyor.
 Günlerce, günlerce kaçılar.
 Onlar kasabada ipleri hazırlarken
 günlerce, günlerce dokundular;
 paslı tezgâhlarda dokundular.

Birdenbire o köprü görünürdü
yoksulluğa aldırان yüreklerinde.

Yaşlı bir kadındır kurşunu tutup
büyük el'in ucundaki namludan
onun içindeki atlara
ve atlarının yüreğine taşıyan.

Aşklar ve Meksikalılar yayılırdı
tozdan kurumuş yapılar arasına,
mahmuzlara kuşkuyla bakardı ihtiyarlar.

Yanılıyorsun, Fred, o gün vurdular
yıldızını sökerken o öğle vakti;
uçsuzluk dolaştı yüzünün kabzasında.

Frankie, söyle, bitir öykünü;
göge nasıl çıktı o *büyük el*,
kurşununu oradan nasıl yolladı...

Senin atının durgun bir yanı vardır,
eyerine kadar beyazlık içinde gider,
bitmez bakışında çocukların, soyguncuların,
ormanları, çarpışmaları, arabaları geçer,
durgun bir yanı vardır yerliler arasında,
eyerinin rengini senden alır...

Unutulmaz insanlara attın yıldızını,
seni dağların alışkınları bekliyor,
onlar daha iyi tanırlar seni, severler seni.
Bir kıızılderilinin baltasındaki deniz,
bir haydutun şapkasındaki kaynak
seni anlar, saygını anlar, atını, seni.

Bıraktın yıldızını; beyazlıktır şimdi
o yelesine kadar kuma gömülmüş atın.
Senin kapanan, açılan açılan atların
çoşkunluğa kadar çocuklarla gider.

Durgun bir yanı vardır yıldız bırakışının.

VİRGÜLÜN BAŞINDAN GEÇENLER

Çizgiler Oğuz Aral

1. basım: *De Yayınevi*, 1965

Virgölün Başından Geçenler için yarattığı o güzel çizgileri yeniden kullan-
mama izin veren sevgili Oğuz Aral dostuma teşekkür ederim.

AFERİN VIRGÜL

Aferin virgöl sana, sansara dikkat,
Bekçi gibi düdüğünü uzaktan çalıyor,
Uzaktan çiftliğe bir ölüm çiziyor,
Çiziyor bir mezar, kazıcısı ibikten,
Taşları tavuk tüyü, orduları ibikten,
Bir manga sansar almış, kümesi kaçır,
Çünkü aydede sansarı sevmiyor,

Virgöl sana aferin, bence çok önemlisin,
Belki nokta değilsin, ama virgölsün,
Ödevimin sonuna nokta koyarım,
Sansarın boynuna ben silgi astım
Silsin diye burnuyla pençelerini,
Sen çok cesursun virgöl, saklanmıyorsun,
Çünkü silgilerden hiç korkmuyorsun,

Sana aferin virgöl, silgi sansarı sildi,
Bütün düşmanlar öldü, silgi de öldü,
Piliçler geri dönsün çiftçinin yatağından,
Tirenle geri dönsün, ördek şeftiren olsun,
Tavuklar bando çalsın, horoz da teftiş etsin,
Kazlar madalya versin, sana virgöl aferin,
Çünkü sansara bile meydan okudun,

Mor bir kalem gelecek siz hepiniz uyurken,
Düşmanlar öldü diye mışıl mışıl uyurken,
Bir denizi kümesin duvarına çizecek,
Ben boğulunca defterler üzülecek,
Öğretmenime kızdım, kiskansın seni nokta,
Sana nişan takmadım, ama gücenme virgöl,
Çünkü bu şiirlerim virgülle bitecek,

VİRGÜL KORSANLARIN ELİNDE

Bütün karatahtayı boydan boya korsanlar,
Bir öğretmen yüzünden korsanlar sardı,
Ünlemler, parantezler, soru işaretleri,
Geminin dümeninde o alçak nokta vardı,

Nokta kurnaz mı kurnaz, adı tilkiye çıkmış,
Bay noktalı virgülü yolladı casus diye,
Virgül, dikkat et, seni tuzığa düşürecek,
Gezmeye götürecek bindirip tebeşire,

Tebeşire atlayıp gezinmeye çıktılar,
Virgülün kandiğı yer tarih iskelesiydi,
Gece kara mı kara, hava kötü mü kötü,
Ancak o kadar olur bir çalışkan karnesi,

Tırnak işaretleri, sizlerden beklemezdim,
Horozdan beklerdim de sizlerden beklemezdim,
İnsan biraz utanır arkadan saldırmaya,
Üstelik Şubat ayı, öyle soğuk ki mevsim,

Tırnaklar yakalayıp kaçırdılar ansızın,
Hava ısınverdi, üç güneş birden çıktı,
Geminin ambarına attılar döve döve,
Çocuklar okuldan da, önlüklerden de bıktı,

Ben bu şiirden bıktım, kısa keseyim artık,
Gül kuyruklu virgülü parantezler hapsetti,
Soru işareti de tatili beklemeden
Çantasını fırlatıp onu sorguya çekti,

Bol bol süt içirdiler ünlem işaretine,
Boyu bir seksen olsun, virgülü assın diye,
Gemiye saldıralım, hazırlanın çocuklar,
Bu mısrada kafiye bekleyenler şaşacak,

Ziller çalıyor işte, ders de burada bitti,
Herkes bahçeye çıktı, bir gün elbet kış gelir,
Ben şiir yazıyorum, virgülü kurtaramam,
Sonra haksızlık olur, taraf tuttu denilir,

Birden sınıfa girdi üç pireli hademe,
İki tane kulağı, mavi bıyığı vardı,
Karatahtayı silip virgülün hayatını,
Benim de şiirimi hademecik kurtardı,

VİRGÜL BIÇAKTAN KORKUYOR

Virgüldür bu, külhandır,
Silgilere düşmandır,
Öğretmene pek kızar,
En sevdiği şey kandır,

Ağaçlardan kestane,
Kan büyür döne döne,
Kaçın çocuklar, kaçın,
Bıçak geliyor yine,

Virgülün borazanı
Gezdi Rizeyi, Vanı,
Karatahtaya düştü,
Öyle yandı ki canı,

Virgül, hani kuyruğun,
Onu nerde unuttun,
Bıçak geliyor yine,
Tutun çocuklar, tutun,

Virgüldür bu, külhandır,
Silgilere düşmandır,
Kâğıt da burda bitti,
Unutma, yarın sabah
Beni erken uyandır,

VİRGÜL KÖPRÜCÜLERLE EL ELE

Kıyıda şimdi köprücüler dolaşiyor,
Virgül istesin, bir köprü kurarlar ona,
Kolayca geçsin karşıya diye,
Akşam olunca ertesi akşama kadar
kayığını bağlasın diye,
Ekim olunca ertesi Hazirana kadar
Gözlerini yumsun diye,

Ağaççılar gelseydi köprücüler değil de,
Belki virgül yeni bir kayık ısmarlardı,
Bir sabah çiftliği kayığa bindirirdi,
Kümesi, ambarın gölgesini, defterleri,
Köyün mezarlığını kayığa bindirirdi,
Kendi de binmeyi unutmazdı,
Sonra gider, yeni okullar görürdü,

Ama köprücüler dolaşiyor kıyıda şimdi,
Virgül istesin, at bile kurarlar ona,
Terkisine mercan balıkları koyarlar,
Kuyruğuna, yelesine elmas dizerler,
O da elmalı at olur tatlılardan,
Burun deliklerine beyaz bir örümceğin
İki günde ördüğü ağı gererler,
İnce iş olsun diye, eliş olsun diye,
Eliš bir at olur o da, mavi olur,
Herkes ışıkları söndürür, kara olur,
Karanlıkta göremez belki virgül,
Köprücüler bunu da düşünürler,
Bir de seyis katarlar yanma,
Kim demiş bir seyis diye,
İki vagon dolusu seyis,
Biri İsveçten gelmiş, öteki konserden,

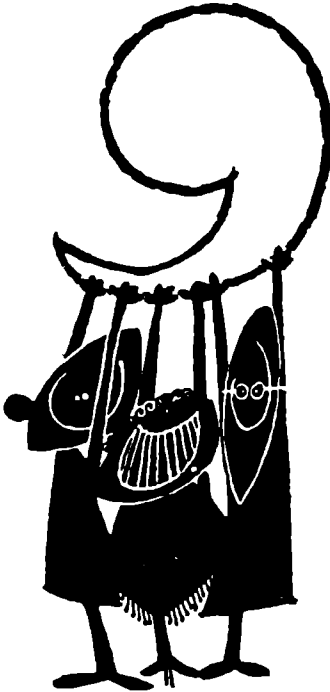

Şiirin burasında konser hatırlanır,
Virgülün konsere gittiği o ikindi,
Kaçak bir öğrencinin yirmi dört saatini
Cebine koyup müzik dinlemeye gittiği
O ikindi hatırlanır, davullar hatırlanır,
Davulları görünce virgül de
Cambazhaneyi hatırlamıştı konserde,
Ama kemancılar da iyiydi konserde,
Sinek kılığına girip virgül de
Birinci kemancının kirpiklerine konmuştu
Daha yakından görmek için notaları,
Sonra nota kılığına girip nota olmuştu,
Her yanda çizgiler, trapez hatırlanır,

Çizgiden çizgiye sıçrarken virgül
Birinci kemancı da şaşıp kalmıştı,
Şaşıp kalınca da yanlış çalmıştı,
İşte o kemancıyı sık sık hatırlar virgül,
Unuttuğum söylenemez benim de,

Ama konuya dönelim, köprücüler dolaşiyor,
Virgül istesin, çanta bile dikerler ona,
Dört köşe bir çanta, içine neler neler,
Kalın yurttaşlık bilgisi kitapları koyarlar,
Bir sürü başöğretmen koyarlar,
Okul kooperatifi, derse girme zilleri,
Bir de çiçek aşısı koyarlar, daha neler,
Olacak iş mi bu, virgül ister mi,
Kaldırıp atar hepsini, yerine de
Benim ona yazdığım kitabı koyar,

Evet, köprücüler dolaşıyor kıyıda şimdi,
İstesin, resim bile çizerler virgüle,
Çünkü unutmazlar, bir keresinde
Güzel bir iyilik etmişti virgül onlara,
Sular götürünce son köprülerini
Onlara şarkı söylemek istemişti,
Üzülmesinler diye,

VİRGÜL SİNEMADA

*Tarzan New York'tayı görmüş bir kere,
Hiç bilet mi alır artık gişeden,
Kendi değilse de ruhu Tarzandır,
Suyu bile içmez oldu şişeden,*

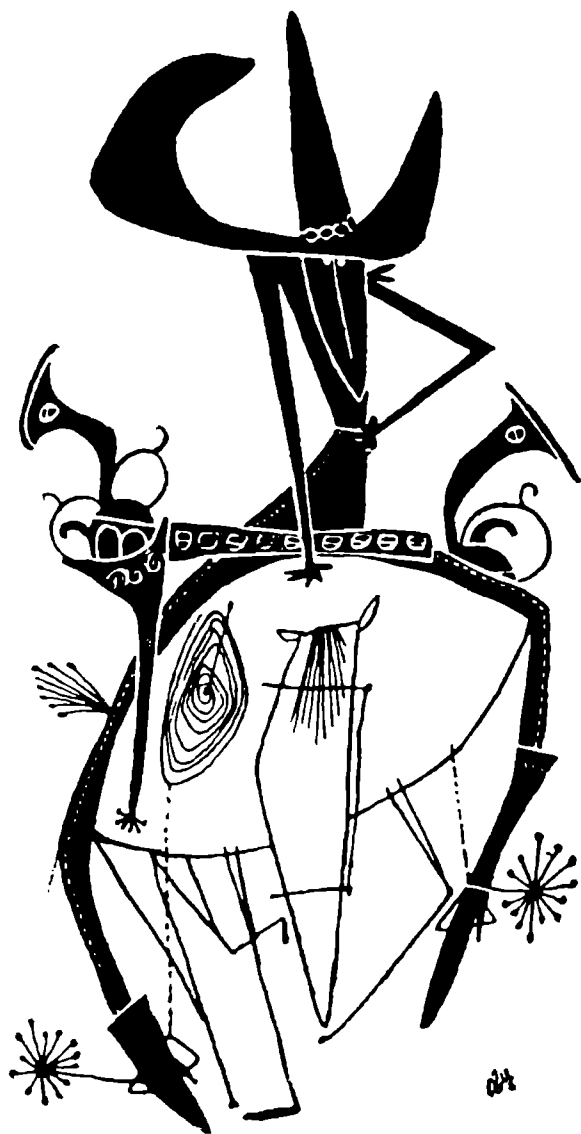
*Su kaynaktan içilir, atlayarak girilir
Bir duvarın üstünden yazlık sinemalara,
Para verecek kadar büyük değil ki virgül,
Zaten parası geçmez, benzemiyor dolara,*

*Sahi, dolar görmüştü, hangi filmi,
Filimlerin içinde renksiz bir film,
Renkli kovboyun biri viski içerek
Bayat ekmek yemişti tam yedi dilim,*

*Nerde o artistler, Gene Autry nerde,
Nerde Wallace Beery, Lorelle Hardi,
Dev Adam, Turhan Bey, Maria Montez,
Ama nerde bildir yağan kar şimdi,*

*Gelmez Uzak Batıya Gary Cooper gibisi,
Ağzında saman çöpü, içinde tozlu bir kuş,
Tabancasını çekip iyi kalpli bakardı
Babaların babası Aslan Yürekli Çavuş,*

*Sinemanın içi pireyle dolu,
Virgül kuyruğuyla kaşınır hart hart,
Belki localarda kedi de vardır,
Hart harta kafiye Humphrey Bogart,*

Şikago'ya bastıkça hep kurşun sıçratırdı,
Hafifçe gülümserdi, yani aşka birebir,
Cinayet Mahkemesi, Konuşan Ferdi Tayfur,
İpek Film Stüdyosunda Türkçeleştirilmiştir,

Say bakalım hadi, unutma sakın
Amcalar içinde Henry Fonda'yı,
Dedeler içinde Spencer Tracy'yi,
Tyrone Power desen ölmüş bir dayı,

İşin içine bazı oyuncular girince
Şiiri, yaz babam yaz, uzatır uzatırım,
En iyisi bağlamak atıp beyaz bir kemend,
Aferin sana virgül, Kanun Harici aşkım,

THE END

VİRGÜL DEDESİNİ DÜŞÜNÜYOR

Virgül uzak bir yere gitmek ister ara sıra,
Haritalara Toros diye geçen dağlarda
Kuyruklu bir İnce Memed olarak düşündüğü
Dedesini bulmak ister,
Belki dedesinin mavzeri bile vardır,

Belki dedesinin lâcivert rengi vardır,
Büyüyüp bir sinemanın afişine taşınmıştır,
Yağmur yağdıkça yaşlanır,
Titrer, öksürüğe tutulur, solar,
Aşk, Ekmek ve Kıskançlık bir gün
Aşk Ekmek ve Kıskançlık olur,

Dedesi bir gün ölü olur,
Geceliğini giyer, takkesini giyer,
Ayaklarını yıkar, dişlerini fırçalar,
Herhalde öleceğini anlamıştır,

Kimse bilmez virgüllerin nasıl öldüğünü,
Kimse gitmez virgüllerin cenazesine,
Virgüller de ölüm ilânı vermezler gazetelere,
İnsanların ilânlarına gidip konarlar,
Öldüklerini kendileri bildirirler,
Bir adam mı ölmüş,
Babamız Hamdi öldü
Oğulları Şahap, Şevket, kızları Nihal, Nazlı
Buyrun size üç virgülün ölüm ilânı,

Kimbilir hangi gazetedeydi dedesinin ilânı,
Cenazesini ufak yağmurlar kaldırmıştır,
Tabutunu hırçın bir kazla
Hiç kitap okumayan dört tavuk taşımıştır,
Olmayacak şey değil, göle atmışlardır ölüsünü,

Virgül dedesini bulmak ister ara sıra,
Göle gidip sazlara bakmak ister hiç olmazsa,
Ara sıra hatırlar, dedesi kuyrukluydu,
Başaşağı yürüyen bir alayın sancağı gibi
Uzun uzun sarkardı arkasından kuyruğu,

KIŞTAN ÜŞÜYEN VIRGÜL

Defterin bir çok sayfasını koparmışlar,
Örtünemez artık virgül bazı sayfalarla,
Kış gelir, virgül üşür,
Kış insanı üşütür,
Üşenen hayvanlar da
Girip toprağın altına
Uyurlar,
Toprağın sayfalarını koparmamışlar,

Çocukların sayfaları her kış koparılır.
Kar toplarıyla voleybol oynayan
Ağaçlarla,
Her çocuğun defterinde
Bir çok sayfası olmayan
Bir çok güzel virgül vardır,

Virgül kıştan üşür,
Çünkü kış gelince koparılır
Artık kalmayan öğrenciliğin,
Artık kalmayan tembelliğin sayfaları,

VİRGÜLÜN KILICI

Gece yarısından tam bir gün önce,
Aylardan yılbaşı, saatlerden beş,
Kuyruğuna doğru esnedi virgül,
Görse kıskanırdı onu Mariteş,

Mariteşin burnu kümese girmiş,
Ağzı var üç metre, dişleri sekiz,
Yazın ortasında olacak iş mi,
Bay çiftçi, bay çiftçi bey, yetişiniz,

Üç kere üç on beş, aslan Mariteş,
Tavukları sever, sanki Hun beyi,
Üstelik dört gece ders ezberlemiş,
Çekinmez, kaçırır tüylü küfeyi,

Bay çiftçi bey, çiftçi bey, yetişiniz,
Unutayım deme ey çiftçi başı,
İnsan rüya görür, anladık ama,
Kaybetmez kümeste kanlı savaşı,

Ah, tavuklar gidiyor, hadi kalksana virgül,
Bari uyanıp kurtar, aman ne heyecanlı,
Şu obur Mariteş de sahi ne kadar kalles,

Nedir bu telaşınız, korkmayın çocuklarım,
Sonunda cezasını bulur o öcü sansar,
Kafam karışır sonra böyle bağırırsanız,
Virgül elbet yetişir, burda Ülkü Tamer var,

Çiftçide de tüfek var, hem kırmızı, hem dargın,
 Ne kadar çekersen çek tetiğini, patlamaz,
 Böyle tetik olur mu, ödü kopar insanın,
 Hem su, hem limonata içesi gelir biraz,

Bunu bilir de çiftçi, yine sıkar silâhı,
 Belli olmaz, bakarsın bum ediverir diye,
 Verilecek en güzel hediye mor bir toptur
 Bir tirenden tirene, bir kediden kediye,

Virgül esneyerek ve düşünerek
 Gözlerini açtı, kümeste sesler,
 Havada yağmurlar, yerde tavuklar,
 Tavuklar gidiyor onar on beşer,

Koşsa yetişemez, Mariteş hızlı,
 Hem annesi sansar, hem de babası,
 Hem yaşı geçkince, görmüş geçirmiş,
 Doğum yeri Fas'ın Oba obası,

Virgüldür, aklı vardır İkizler Burcu kadar,
 Hemen koşup çiftçinin burnunu gıdıkladı,
 Sonra girip saklandı duvardaki tüfeğe,
 Tüfektir mahzunluğun bakır saçlı damadı,

Aksırarak uyandı çiftçilerin çiftçisi,
 Eskiden Onbaşılar takımında sağ bekti,
 Görmeyince virgülü, görünce Mariteş'i
 Duvardaki tüfeği kapıp tetiği çekti,

Kurşun yerine virgül çıkıverdi namludan,
İçine çektiği şey hava değildi, kandı,
Kahramanca ileri uzattı kuyruğunu,
Mariteş'in tombalak göbeğine saplandı,

Aman ne yaralanış, o ne böğürtü öyle,
Herkes korkuyla kalkıp evinde yaktı ateş,
Durmaz, taşınır artık, dağ başına yerleşir,
Bir daha adım atmaz bu kümese Mariteş,

Manifaturacıya gitmeden bir gün önce,
Bayram saatleriyle saatlerden on üçtür,
Fikrimi sorarsanız ben de size derim ki
Böyle bir virgül bulmak doğrusu biraz güçtür,

VİRGÜL ŞİİR YAZIYOR

Adını duymamıştır bir çok şairin,
Ama duysaydı severdi,
Adlarından bile sevilen bir çok şairin
Şiirlerini okusaydı severdi,

Chaucer, Lewis Carroll, Edward Lear,
Benim başkentim yalnız sizlersiniz,
Kim demiş Paris diye,
Bunu okusaydı Max Jacob' u severdi,
Andrade ile Alberti ile Apollinaire de
Sevilir olurdu onun için,

Ama çiftçinin oğlu var ya,
İşte onun insanı sınıfta bıraktıran,
Açılmış bir şemsiyeye benzeyen kitabına
Ziya Gökalp' i koymuşlar, bir,
Namık Kemal' i koymuşlar, iki,
Victor Hugo' yu koymuşlar, üç,
Bu şairleri sevmek güç,

İnsanı korkutmayan Shakespeare' in bile
Bazı tuhaf şeylerini koymuşlar,
Ezra Pound' dan dersiniz hiç söz açmamışlar
Sağcı olduğu halde,

Okusaydı o şiirleri daha iyi yazardı,
Ama şimdi de kötü sayılmaz yaşına göre,
Tavşanların üşüdüğünü kim anlar
Serin bir çalının dibinde,
Kim yapar her yıl gelince kış
Çitlerin önünde bir kardan tavşan,
İyi olduğu söylenemez bu şiirlerin,
Ama toplum deyip o anda alkış alırken yaşıtları
Doğrusu kötü sayılmaz yaşına göre,

Çiftçinin oğlu büyüyünce çiftçi olur,
Virgül sanırım şair olur,
Neden dersiniz, hep havada biter şiirleri,
Sanki direğin tepesindeki elektrikçi
Düşerken havada durmuş biraz,
Şöyle bir çevresine bakınmış gibi,

İÇİME ÇEKTİĞİM
HAVA DEĞİL
GÖKYÜZÜDÜR

1. basım: De Yayınevi, 1966

BİR SOYGUNCUNUN YÜZÜ

Artık yüzün

Yaşlı bir adamın yaşlanmaya başlamış yüzü,

Uzun süredir yolcuların inmediği

Bir hanı andırıyor gözlerin.

Kanlı, akıtan bir sevgiyle örtmüştük yeraltını,

Durgun bir sevgiyle açacağız gökyüzünü,

Senin yüzün

Durgun bir sevginin yıktığı gökyüzü.

Bir boğa getirdim sana,

Soluyan bir boğa değil bu,

Soluk alan bir boğa getirdim sana,

Şiirin, güvenin, aşkların,

Sahi, aşkların boğasını,

Çekimser, bekleyen boğasını,

Bu çeşit sıfatların boğasını getirdim.

Aynı boğa, kolunun altında geçen

Tek başına yaşadığın süreyi

Bir bıçağın ucuyla Olympos arasında.

Hades'den kaçırdım onu, bak,

Biraz yaralanmış, biraz zincire vurulmuş,

Senin zincire vurulmuş yüzün

Durgun bir sevginin yıktığı gökyüzü.

*Elinin perdeleri iniktir bu akşam,
İki martı kuşunun yerleştirdiği
Senin sigarayı ürkekçe tutan,
Gittikçe titremeye alışan,
Üstünde dövmeler belirmeye başlayan
Ellerine, iki kuşun yerleştirdiği
Akla gelen her çeşit perdeler
Iniktir, solmaktadır bu akşam.*

*Boğanı geri getirdim sana.
Hades'den, içimin evinden kaçırdım,
Göğsümün kurumuş mürekkebinden.
Senin için kaçırdım, yalnız senin için,
Senin sahici gözlerin için,
Senin sahici yüreğin için,
Senin sahici yumruğun için,
Senin için kaçırdım boğayı, sana.*

*Akşamdır, iniktir elinin perdeleri,
Bileğin, bir sigaranın düşmeyen külü,
Tırnakların, devlerin çiğnediği birer bitki,
Ucuzaalmış uzun bir cekete benziyor parmakların.*

*Herakles'i bile titretir güçlü parmakların,
İstesen dünyanın bütün tüfekleri,
Yayları, hançerleri bir büyük testi olur,
Güneşi doyuran bir büyük kaynak.
İstesen mitologya yeniden yazılır,
Tunç bir dağa oyulur terli omuzların.
Senin terli omuzların ilerde ara sıra
Bazı şeyleri kopararak içinden
Usulca durgun sevgimi hatırlayacak.*

Gören bir soyguncu diye adlandırır seni,
Oysa sen, yaşamının iyiliksever soyguncusu,
Toprağın, duyguların, çıkışların haydutu,
Ürkekliğin, içtenliğin yol keseni,
Yalansızlığın, açıklığın korsanı,
Sevincin, sevincin, hüznünlerin eşkıyası,
Bir bardak birada ağlamanın haramisi.
Gören de bir harami diye adlandırır seni,
Yıllar sonra sert çizgilerini anar.

Akşamdır, iniktir elinin perdeleri.
Çocukların koştuğu bir avludur kalbin;
Dilsiz, ama ağlamasını bilen çocukların
Gökten geçen leyleklere bakması kadar
Sessizdir kalbin.

İşte, sana bırakıyorum boğayı,
Hades beni bekliyor, dönmeliyim;
Sen de beklenir birisin, unutma,
Kendinin bekleyicisi, kendinin tuhaf bekçisi,
Çık güneşe, yeni bir ateş kur
Herkesin, ama yalnız ikimizin boğasıyla.

BİR ÇILGININ GÖMÜLÜŞÜ

Sığırcıkların dağıttığı akşam sesi.

Bir zamanlar senin saçlarına değdi
Han avlusunda yatan yolcuların
Sabaha karşı böldükleri ekmek parçaları;
Kuşların ağzında ufalttığın kırıntılar
Kulaklarına kesik havlayışlarla,
Sürtünen tahta gıcırtilarıyla yerleşirdi.

Toprakla sürdürülen bir uykuydu uyuman senin;
Kimbilir, belki kaşlarının birleştiği yerde
Akreplerin kabarmış bir mezara benzeyen,
Taze ölüm kabuğuna benzeyen sırtı gezinirdi.
Uyuman, köklerin uğultusunu getirirdi çatıya.

Deniz kıyısında suya uzatarak ayaklarını
Senin yüzmeni gözetleyen, sana çakıllar fırlatan,
Bu arada dişsiz birer elma kemiren çocuklar.
Dudaklarındaki şaşkınlık belirtisi
Yaşadığın dağdaki çocukları anlatırdı bana.
Dağdan denize inerken kopardığın çığlık
O çocukların aşkını anlatırdı bana.

Handa kavga edildiği bile olurdu
Senin için, senin kopuk tırnakların için;
Kasabanın berberinde beklenirdi öğle üstü
Ölümün mührünü taşıyan kasların, topukların
Ve dağılmaya yüz tutan kollarının
Bileklerinde zincir duran güneşi.

Bir örtü çekilirdi içindeki pıhtıya
Kargaların fışkıрма saatinde akşamları.

Yaz günleri bakır ekilen şakaklarına kazdık
Biraz önce, sessizlik içinde, ölüm tarihini.

Sığırcıklar.
Bir ağızdan vurduğumuz o çan sesi.

YÜZÜK

Senin denizinin kuşları savrulur,
Dökülür beyaz külleri gölgeme benim;
Karanlığıma konar ince gözleri,
Şimdi bir ırmaktır ince gözleri
Açar yapraklarından bitkinliğin.

Senin aşkının dalgın ordusudur
Benim aşkıma yaslanan uyku,
Sonsuz bir dev kanar bahçesinde,
Kan-tutkusunu büyütür bahçesinde,
Yerleşir tırnaklarına dikenlerin.

Senin kemiklerin saçlarımdan kurulur,
Aramızda tutuşan her dakikadan;
Yeni bir kuş dirilir küllerinden,
Çoğalır kanatları küllerinden,
Uçsuz tüyleri vardır tüylerinin.

KIRDA BİR PAZAR GÜNÜ

Ufak bir yeldeğirmeni kondurmuşlar
darağacının üstüne;
haydut soluk verdikçe değirmen döner,
haydutun ciğerinden yukarı çıkan kan
değirmeni boyamak için güzel bir kırmızı düşünen
boyacı babanın fırçasına bulaşır.

Tam o sırada kunduzlar kaçar.

ARALIK OCAK ŞUBAT

Bir kardan adam yapar seni
kutuptaki arkadaşım,
biraz güç de olsa havaya kaldırır
ve göğe fırlatmayı becerir.

Güney kutbundan atılan adam
burada kar olarak düşer,
onun beynini gezen üzgünlük
benim burnumun ucuna düşer.

BİR DERSTE ADAM ÖLDÜRMEK

Göğsündeki küçük kurşun
siyah bir istasyonun trenidir,
güneş doğarken yolcularını indirir
ve pencerelerinden
kırmızı flamalar sarkıtır.

Keçi yüzlü atlar basar vadiyi
elime tabancamı aldığım zaman,
kurşun sürüp tetiği çekince
gelincikler fışkırır içinden,
gidip en yakın hastanenin
bir odasındaki vazoya yerleşirler.

Bu adamın madalyası var mıydı acep
diye düşündüklerinden olacak,
serçeler birikir ölünün boşalttığı yere.

KIYIDAN GÖLÜN GÖRÜNÜŞÜ

Suya düşen bir yağmur ölüsünün
yaydığı halkaya tutunmak ister,
temiz bir balıkçı olduğu için değil,
yüzmeyi nedense unuttuğu için.

Karnında taşıdığı alabalıkların
hepsi de acemidir,
masadan ve ağzından top kaçırırlar
ve yukarıya
fildişiinden bilardo topları yollarlar.

BRUEGEL

Gökyüzü ayaklarımın ucundan başlıyor.
Köpeklerin bakışlarında birer keman tadı.
Avcılar ve kuşlar avdan dönüyor.
Zaten her yanda hüznün görülür
Uzakta çocuklar kayıyorsa,
Kızaklar tahtadan yapılmışsa,
Kar dinmişse, avdan dönüyorsa avcılar,
İnsan anlamışsa ansızın, başladığını
Gökyüzünün, ayaklarının ucunda.

Kuş tüyleriyle kaplıdır burunları
Birer sirk emeklisine benzeyen avcılarını;
Soluk alır, tüy verirler yorulunca,
Yükleri birleşir, geniş bir av ülkesi olur,
İçinde tazılar yaban ördeklerini,
Çantalı okullular kar tanelerini avlar.
Norveç'in nüfusunu bilir de okullular
Karın nüfusunu bilmezler nedense.
Zaten her zaman hüznün bulunur biraz
Norveç'ten söz açan şiirlerde.

Gökyüzü ayaklarımın ucundan başlıyor.
Ağzımın kemiğinde dağınık bir şiir tadı.
Gürgenler ve kayınlar avdan dönüyor.
Sırsız atmacalar çizirdim şimdi
Bir kayığın yelkeni geçseydi elime;
Unutmazdım, yelkenin bir köşesine
Tabut başlı bir avcı yerleştirdim.

İçime çektiğim hava değil, gökyüzüdür.

HANÇER

Geçen sonbahar gömmüştük hançerimizi
Kare taşlardan yapılmış bir avluya;
Hem değerli, hem keskin bir hançerdi.
Kabzası erimiştir şimdi, benziyordur
Sığırtmaçların yosun tutan saçlarına.

İskeletine kan yapışmıştır yer altında,
Solucanların, atmacaların kanı.
Avluyu örten kan taşlarına düşüp
Derinlere dağınık bir çizgi biçiminde
Uçmalarını gönderen atmacaların kanı.

Yollarındaki fenerleri yakmıştır deniz.
Hançer tek yenilgisini bizden almıştır,
Bakmaktadır oluğunun ülkesinden akşama,
Düşerken kanatlarına tutunan kuşlara.
Ve biz son yenilgimizi ondan almışızdır.

Bir dilencinin sesindeki gri sessizliği
Nedense ürkütüyor, dağcıların göğünü,
Denizleri sırtlarında birer panterle geçen
İp yürekli gemicilerin yüzünü ürkütüyor
Bir hançerin paslanırken çıkardığı gürültü.

SALGIN

1 – KARA ATLI

Kuyruğunda sincaplar kaynaşan bir yıldızdı.
Zaten bir sincap kuyruğuna benziyordu,
Tüylü, oynak.
Yanan bir ormanın döşemesine serpilmiş
Yakutlar, zümrütler gibi durmadan parlıyordu.
Bütün gece onu seyrettim ve tarihi hatırladım.
Gökyüzü kimbilir ne oyunlar hazırlıyor bize,
Gövdesinden veba kuşlarını geçirecek yine,
Belki eskimekten solmuş bir atla
Dünyamıza Zuhâl'i indirecek.
Ama olmaz, bir sincap kuyruğuna benziyordu kuyruğu,
Böyle bir yıldızdan sonra ancak
Simsiyah ve parlak bir at iner,
Pelerine bürünmüş binicisiyle
Şehrin çevresini dolandır.
Ve ölüm gelir, evimin önünü süpürür.

Artık kumaşlar hazırlanmalı, çiviler, kürekler,
Kukuleteler, uzun kaşıklar hazırlanmalı;
Mahzendeki fıçıyı çıkarmalı. Sirke,
Sirke var mıydı? Ya bir yerlere altın koymuş muydum?
El yazması kitaplarımla muskalarım nerde?
Serçeler, evet onları odanın içinde uçurmaya başlamalı.
Havadaki zehiri dağıtsınlar.
Kanat çırsınlar, sevişsinler, yorulunca konsunlar,
Ama tanrım, benden önce ölmesinler.
Tanrım, ölüm bu kere de evimin önünü
O kirli süpürgesiyle süpürmesin.

Kuyruğu, flüt çalan bir iskeletin sekmesine benziyordu,
 Ama ağır ağır, yaptığı işin tadını çıkararak,
 Şeytana anlatmak için çok şeyler bulmaya çalışarak,
 Kemiklerinin küfünü gururla göstererek,
 Peşine çocukları takarak sekmesine benziyordu.
 Artık ya ay tutulur yakında, ya atlı iner;
 Sofrada ekmeği keserim bir gün, içinde kan görürüm;
 Mavi bir duman doldurmaya başlar ağzımızı;
 Ağaçlar birer büyük yarayla,
 Forsalar birer büyük umutla örtünmeye hazırlanır.
 Ve forsalar salınır,
 Sokaklar ayaklarına zincir yerine çingirak bağlamış,
 Tiksindiğimiz, ama nedense karınlarını deşmediğimiz,
 Barsaklarını kuduz köpeklere vermediğimiz
 Sakallı tutsaklarla, forsalarla dolar.
 Ev basarlar, adam öldürürler, kadın kaçırlar,
 Canlıları sürüyüp çukurlara atarlar,
 Önceleri hep bir sebep bulurlar buna,
 Sonra aldırılmazlar bile. Ve forsalar salınır;
 Mezarçılık yapacak kim vardır onlardan başka,
 Onlardan, saltanatları hatırlayıp dış gıcırdatan
 Ve rüyalarında beyaz halifeler gören
 Paşa torunlarından, prenslerden, naiplerden başka?
 Forsalar salınır.
 Korularda ölüm dansları hazırlanır.

Kuyruğu usta bir hırsızın bileğine benziyordu.
 Yakında odama girer, yatağımın yanında duran
 Kum saatimle kilerdeki tırpanımı aşırır.
 Bir başka şehre gider, ama arkasından
 Becerikli ölüm görünür dağlarda,
 Eşiklerimizi ıslak süpürgeler basar.

2 – GÖZÜ UÇUKLAYAN ADAM

Yüreğim cılız bir kaynak gibi işledi üç gün,
Tüylerini ufacık kutularla ağzıma gönderen
Ve bundan keyifli bir hüznün duyan yüreğim.
İçimde nöbet tuttu, beni avuttu, oyaladı,
Bana kendimin şiirini yazdırdı.

Küçülmeye başlamıştır artık; belki yıllar sonra
Göğsümü açıp kurumuş bir et parçası bulurlar.
Bilirim: çürümez, çürümek aklından bile geçmez,
Sadece kurur, bir salgın anısı bırakmak için,
Her çeşit düşünceye karşı beni savunmak için.

Bu şehirde önemsemezlerdi beni, neşeliydim.
Üstelik boş sözler söylemeyi severdim,
Başka şehirlerden ve çocuklardan konuşurdum:
Namuslu, çünkü şair olan bir forsadan,
Bir dudak bükülmesiyle sevilen o kovboydan,
Bir ressamdan ve bir noktalama işaretinden.
Ciddi şeyler anlatmam beklenmezdi.

Benim bir kanarya gibi yüreğim,
Yosunlu kemerlerin altında, gagasında
Minnacık bir hançerle kan dökmeye süzülen
Ve odama ansızın haftanın ilk gününü,
O günün kırdaki sessizliğini getiren,
Tüylerini dinamit kutularına yerleştirip
Titizlikle boğazıma gönderen yüreğim,
Binlerce teşekkür sana, sevgilim.

Binlerce teşekkür sana; artık komşularım beni
 Bir tutmaya başladılar forsalarla
 Ve onların prangalarını çözüp yerlerine
 Altın madalyonlar takan forsa ağalarıyla;
 Oysa onlara baktıkça gözüm uçuklar,
 Yırtıcı kanaryamın tacına irin damlar;
 Yine de teşekkürler sana,
 Şiirim sınıırından alıkları geçirmeyen,
 Beni evimde yalnız bıraktıran sevgilim.

3 – KÜL İÇİNDE

Bu sabah üç bardak şarap içtim yine,
 Sonra şarapla yıkandım, bütün gövdeme şarap sürdüm.
 Göğsümü, koltuk altlarımı, kasıklarımı sirkeyle ıslattım.
 Burnuma sirke çektim. Keskin sirke.
 Geçen salgından kalmış.
 Geçen salgından yağ da kalmıştı biraz. Kandile koydum.
 Artık öleceğim zaman yakarım.

Karnımda bir makas sesi geziniyor,
 Bir makasın kütürtüyle karton kesen sesi.

Zor oldu ama pervazları açıp
 Yorganımın üstünde dinlenen serçeleri
 Teker teker gökyüzüne bıraktım.

Penceremin önündeki ağaca bir köpek bağlamışlar.
 Ağacın altında ölüler yatıyor anlaşılan.
 Üstlerine gelişigüzel toprak serpmişler.
 Köpek ölürse biraz daha toprak serperler
 Hastalık sızmasın diye yeraltından.

Dün vebayı başlatanları yaktılar,
Kırk yahudiyle sekiz dilenciyi.
Beni çağırmadılar yakma törenine,
Ayakta durabiliyordum, odamdan seyrettim.
Uzun süre çalı ve kuru dal yığıp
Kırk sekiz şairi tahta arabalarla getirdiler.
Sicimle bağlanmıştı hepsinin elleri.
Sokağın üstünü yanık ip kokusu sardı.

Bugün, bağırmalardan seziyorum,
Kuyuya zehir katanları arıyorlar.
Dokuz kişiyi iyileştirdiği için büyücü sanılan
Hekim arkadaşımın ardına düşmüşler bir de.

Serçeleri teker teker gökyüzüne bıraktım,
Dönüp dolabı açtım, alt gözde beyaz keten olacaktı..
Çift enli. Benim kefenim ketenden yapılmalı.
Yırtık yerlerini diktim,
Yamanacak yerlerini sarı patiskayla yamadım,
Ayak parmaklarımın bittiği yere koydum.
Salgın bütün tırnaklarımı çatlatmış
Sinirlerimden kızgın demir parçaları geçirerek,
Damarlarımda cıvadan bilyalar yuvarlayıp
Yüreğimin yollarına yığınaklar kurmuş.
Bir çeşit buruk sevinme günü bu,
Soluk güneşin takviminin ardına
Kopya kalemiyle tarihi yazılmış.

Kapıya çakıl taşları atılır nerdeyse
İçerde canlı mıyım, anlamak için.
Son kibritle kandili yakmalı.
Kapıya çakıl taşları atılır,
İfritin kıkırdağa işlenmiş eli tokmağı çevirir
Ve arkasında iki forsayla birazdan
Kafatasında saç olan bir iskelet girer içeri.

4 – TARLA FARESİ

Büyütölmüş bir bit duruyordu ensesinde;
Pelerini, bitin sırtından tötmeye başlıyordu,
Öğle dumanı kadar ağır;
Zaten rüzgâr dineli çok oldu,
Yağmur bir ipucu bile vermedi daha.

Gözlerim mi yanılttı beni, yoksa sahiden mi –
Yer yer elmaslar parlıyordu derisinin altında.
Bir cellât baltası yontmuş o mücevherleri,
Sonra kaslarını oyup forsanın
Büyük bir özenle kemiklerine kakmış.

Göğsümde bir gül çarkı dönüyor, çelenk yaldızları saçarak.
Bundan böyle yanardağları beslerim artık,
Hayatımın eşsiz bahçesini yukarı fırlatmam,
Bir şimşekle kürenin ortasına gönderirim.

Kurnaz bir sarrafın alışkanlığıyla
Bileğimi tutuyor mezarcı, dışarı sürüklüyor beni
Ve o anda tozların içinden fışkıran bir tarla faresi
Çoraplarımla saklambaç oynamaya başlıyor.
Haylaz bir tarla faresi.
Bıyıklarını bacaklarımlın tüylerine sürtüp
Kıvılcım çıkarıyor,
Gelip yüzüğümü kokluyor,
Daracık uzun bir mağarada koşuyor,
Kükremeyi bırakmış bir aslanı kemiriyor,
Ucundan ne çıkacak diye bir değneğe bakıyor.
Haylaz bir tarla faresi.
Sarkan sivri ucuna oturuyor yüreğimin,
Bir kan yolu açıp kendini renkten renge boyayacak.

Ensesinde bir deprem çatlağı açılıyor
Durmadan kuyumculara göz kırpan ihtiyar forsanın,
Denizaşırı ve denizüstü kuyumculara.

Yaman bir tarla faresi bu,
Omuzuna kuyruklu yıldızın oltasını atmış
Neşeyle balık tutmaya seyirtiyor,
Aralık ön dişlerinin arasından
Islık çalıyor, tükürüyor,
Her çeşit bıçkınlığı beceriyor.

Cesaretle dokununca anladım, mezarcının
İksir kokan bir savaş sancağıydı sırtındaki
Ve yenik bir ordunun sandığından çıkarılmıştı.

Eğlenen bir tarla faresi.
Alanı çevreleyen evleri süzüyor
Nice salgınlardan kurtulmuş ustaları hatırlayarak;
Dudağının körfezine bir kibrit iliştip
Gülümsüyor.
İstese benim vebamı taşır komşularıma.
Şimdi kunduramın ipiyle oynuyor.

SIRAGÖLLER

1. basım: Cem Yayınevi, 1974

SERÇE

1

Kuşların bakışına göre değişir yeryüzü

Sert pençesiyle küfü çizen baykuş

Ağacına kendi çapında bir yangın getiren saka

Gagasından bir yıldız kaydıran kırlangıç

Kuşlara göre değişir yeryüzü

Kuşların bakışlarına göre

Kanatlarıyla dağıttıkları buluta göre

Şaşıtları uçurtmaya

Ve imrendikleri ökseye göre

2

Avlunun ucundaki kayısı ağacından kalktım

Pencereden havuza erik fırlatıyordu şen çocuk

Evin çatısına doğru yükseldiğimi gördü

Gagamı ve tüylerimi tanırdı ama

Galiba yeniden döneceğimi sandı

Oysa ben dönmemek üzere ayrılıyordum

Yazların, kışların, yılların avlusundan

Böceklerin, çekirdeklerin damından

Taşların evinden

Ve çocuğun kırılmaz gülüşünden

Çünkü beklediğim an gelmişti artık
Yolculuk: gökkuşağına
Dağla birleştiği noktaya gökkuşağının

Neden istiyordum bu yolculuğu, onu bilmiyorum
Hem ben yolculuk etmeyi sevmem
Uykusuzluk beni yorar
Gökyüzü tünelleri beni korkutur
Ama bir şey vardı kayısı ağacında beni iten
Ve yağmur kesilince gökkuşağı beni çekiyordu

3

Kasabalara göre değişir yeryüzü

Sırtında evlerin ağırlığıyla acı çeken dev
Ancak tenhada saçlarını uzatır

Bana elini uzatır
Kuşlara yardım eder
Hafiflik sunar

Kasabanın kıyısındaki çiftliği geçerken
Atmacayı usandıran horoz bana sevgiyle baktı

Koruda kalmak bir serçeyi bile dinlendirir

Koruda dinlenirken çeşitli şeyler düşünür serçe

Zümrüdüanka diye bir kuş yoktur

Ama arasıra alacakaranlıktan geçer o kuş

Göklerin salyangozudur

Geçtiği yolları yaldızla çizer

Bunu düşündüm koruda dinlenirken

Zümrüdüankayı seslendirirken tanrı

Avucunda ansızın bülbülü görmüştür

Sonra kuzgunun üstünde siyahı denemiştir

Martının üstünde beyazı

Yarasanın üstünde uykuyu

Güvercinin üstünde şiiri

Kumrunun üstünde ev kadını

Karabatağın altında sisi

Kartalın uçuşunda ıslak tepeleri

Gagaya cesaretle uyan bir bakışı denemiştir

Bunları düşündüm koruda dinlenirken

Sonra bazı soruların cevaplarını buldum

Heykelleri sığırcıklar için yapar insanlar

(Nedense bir sığırcık heykeli yapmayı unuturlar)

Duygularıyla haberleşmek için kanarya kullanırlar

Görmeden sevmedikleri kuş akbabadır

5

İkindi oluyordu
Gökkuşağına varmalıydım akşam olmadan
Zaten rüzgâr beni bekliyordu havada
Yükseldim
Bir tilki şaşkınlıkla beni süzdü
Nasılsa uçabilen bir tilkiydim ona göre
Bir tilki-serçeydim koruya göre
Bir serçeydim bana kalırsa
Oyalanmak olmazdı
Umutsuzluk beni çağırıyordu

6

Kelimesini bulmuştum yolculuğumun:
Umutsuzluk

Puhuların, ispinozların, sülünlerin yasını
O ikindi kanat çırparken gördüm

Yolculuğum sırasında ezberledim
Papağanların kendi dilleriyle yaktıkları ağıtı

Keklikler, çulluklar, bildircinlar
Beyaz bir örtü dokuyorlardı

Yıldızların çoğaldığı anda vardım gökkuşağına
Katlanmış
Bir kovukta belki beni bekliyordu

Serçelerin onuruna göre değişir dünya

Gagamla ucundan tuttum gökkuşağını
Bazı renk kırpıntılarımla tarlaların üstüne
Çayırın, çalının, bacaların
Bebeklerin, papatyaların üstüne serptim

Sonra usulca onu
Boydan boya açtım karanlıkta

ŞİİR İÇİN CEVAPLAR

1

Şiir gecenin kardeşidir,
gündüzün annesi.

yürekteki büyükbabadır şiir.

2

Şiir örümceğin sesidir,
duvarın şarkısı.

Duvarcının türküsüdür şiir.

3

Şiir yağmurun deresidir,
saç diplerinin teri.

Teknelerin taze sancağıdır şiir.

4

Şiir afişlerin çerçevesidir,
harflerin çizgisi.

Çıngırağın içindeki madendir şiir.

5

Şiir kamyonetlerin mavisidir,
kamyonların yiğitliği.

Faytonların yazılmamış tarihidir şiir.

6

Şiir bakracın çeşmesidir,
kuyunun yolcusu.

Kaynağın bekçisidir şiir.

7

Şiir cambazların dengesidir
hokkabazların seyircisi.

Sihirbazların rüyasıdır şiir.

8

Şiir üzümün güneşidir,
elmanın kurdu.

Böğürtlenlerin tozudur şiir.

9

Şiir gümüşün simgesidir,
çeliğin yapılışı.

Kurşunun çıkışıdır şiir.

10

Şiir çitlerin dikenidir,
tarlanın sürülmesi.

Rençberin dalgınlığıdır şiir.

11

Şiir tatarcıkların saatidir,
ateş böceklerinin saniyesi.

Tabiatın yıllarıdır şiir.

12

Şiir ölümün gölgesidir,
yaşamanın örtüsü.

Çocuğun savunmasıdır şiir.

13

Şiir kumsalın eleğidir,
kayanın tortusu.

Mermerin sunduğu damardır şiir.

14

Şiir uykusuzluğun şiltesidir,
uykunun haritası.

Balkonun uyanışıdır şiir.

15

Şiir ateşin habercisidir,
yangının kundakçısı.

Yanardağın üstündeki kuştur şiir.

ŞİİR

Şiir her gün yeniden başlar.

Her sabah uyanır,
yıkarak kelimelerini,
harflerini tarar.

Uzun uzun bakar akan suya,
dağları düşünmeden edemez.

Çayını içer,
sigarasını içer,
her sabah gazetesini okur.

Ninesinin dizlerine çektiği örtü
güneş yıllarını hatırlatır ona,
deniz gecelerini,
kar ovalarını.

Evden çıkar, komşularını görür,
iş yerlerini denetler sonra,
dosyalara girer,
hamalların sırtlarında taşınır,
dolmuş duraklarında kâhyalık eder,
atlar bir kuşun kanadına,
çiftlikleri inceler havadan,
maden damarlarında ısınır,
her yeri, her insanın kıtasını dolaşır.

Her şeyi büyütür içinde.

Her şeyi küçültür.

Çünkü gariptir yüreği,
hiçbir yüreğe benzemez
şiir yüreğinden başka.

Her gün yeniden anlar
ufacık bir şey olduğunu.

Bir delikanlının kravatıdır,
genç bir kızın mendilidir,
bir izcinin kasketidir.
Kaybolursa dünya yıkılmaz gerçi
ama ondan boşalan yeri
hüzün doldurur.

Bilir bunu,
için için sevinir.

Su toprağa karışırsa
ekin olur, ekmek olur,
kan küle karışırsa ne olur?

Bu sorunun cevabını arar boyuna.

İkinci üstü yorulur artık,
karanlık basmadan yatar.

Uyurgezerlerin en çalışkanıdır.

ŞİİRE ÖNSÖZ

Samanyoluna çıktın,
gündüz oldu, artık kimse görmez ülkeni,
yıldızlardan harfler kes,
gökyüzüne mektuplar yaz,
yanlış yapmaktan korkma,
güneş gibi bilgiyi nereden bulacaksın?

Burada bir nehir çatlayacak
senin orada fışkırmanla.

GECE

Senin göz çukurlarına bakan,
sıradağları görüyor arkandaki.

Binlerce tırtıl senin adına
ele geçiriyor şimdi
bazı hışırtıların karakolunu.

Benim sevgili şairim,
gök taşlarının ayak izlerinden
cüceler koca bir sepet örüyor sana.

Bir böceğin dolaşmasına bırakıyor kendini
yüzünden yüreğine inen keçi yolu.

BİR YOLCULUKTAN

Kar, ufkumuzu genişletiyor.
Adresler arasında Şubat ayının adresine rastlıyoruz,
Böcekler arasında uykunun sesine.
Yıl, sıcak ağılma bir tipi olarak çekiliyor şimdi.
Anmamak olmaz Osip Mandelştam'ın mısralarını:
"Petersburg'da buluşacağız yine
Güneşi oraya gömmüşüz gibi."

Bir kızakla taşıyoruz acılarımızı,
Yamaçlardan hız kazanarak iniyoruz kendi içimize,
Kurt izleri arasında bir çılgınlığın yıkıntılarına rastlıyoruz.
Anmamak olmaz yazılmış güzel şiirleri,
Bağışlayan edebiyatı,
Dorukları okyanus yapan yağmuru.

Şiiri gömdük ama yürekte buluşuruz
Kazmalarımızın çarpacağı kristal harflerin umuduyla,
İssız bir adaya inmenin sevinciyle.

Acılar, kızığımızı götürüyor.
Derelerin, madenlerin arasında dolaşıyoruz
Alın taşımızda kırmızı bir lekeyle.
Omuzlarımıza yeraltı kuşları tünemiş
Bir kafes sanarak dışımızı,
Kendilerine usta birer avcı aranıyorlar.

Ovalarda buluşuruz.
Bir şiir kitabının beşinci sayfasında.

SIRAGÖLLER

Haşhaş tarlaları arasından geçeceksin,
Beyaz ve mor haşhaşları havaya savurarak
Yeni bir afyon bulacaksın kendine.
İşte o zaman beni unutma,
Şairini, onun şiir yazan ellerini,
İçine dizilen sıragöllerini,
Kendi kendine konuştuğun seni,
Her şeyi, hiçbir şeyi unutma.

Zakkumlar arasından bir şehre gireceksin,
Aşk şiirleri, tabiat şiirleri, tarih şiirleri düşünerek
Bir dinamit yapacaksın kendine.
Korkma, ateşle onu,
Öldürecek nice balıklar vardır sularında,
Patlamayla dirilecek nice balıklar vardır.
İşte o zaman an beni, yaşa beni,
İşte o zaman beni unutma.

Hatırlanacak çok hüznler bulacaksın,
Onların tohumunu havaya savurarak
Uzun bir yolculuk yaratacağına kendine,
Her şeyin, hiçbir şeyin yolculuğu.
İşte o zaman an kendini,
Kıyılarda bile boğulan seni.
Bir saz kuşu olarak gezinen hayaletini,
Çeliğinden kemik oyan gövdeni.

İçinde bir kaçakçı yaşar senin,
Kayıkla dolaşır göllerinde,
Beynine tabanca ve şiir satar,
O kaçakçının bakışını sakın unutma.

ETRÜSK

- Kuşlar neden toplanmışlar oraya?
- Balık yiyorlar.
- Balık sürüsü mü var orada?
- Herhalde.

Herhalde orası da bir gemi güvertesidir,
Benim için ufak bir pasaport bırakılmıştır üstüne
Başkenti umutsuzluk olan bir kış ülkesi için,
Bir de yolculuk bileti: Etrüsk için.

İnsan yolculuğa yalnız da katlanırdı
Sus'la, Trak'la, Marakaz'la
Ve bir şey taşımıyorsa çantasında,
Duvarlarında gemi resimleri olan
Bir kamarasında Anafartalar'ın
Yürek istemezdi yalnızlık,
Sadece İzmir'e gidilirdi, belki Hopa'ya.

Ama bu yolculukta başka bir şey var:
Pervanesiyle ıslak ibrişimler saran
Etrüsk'ün dokuduğu görünmez bir kumaş,
O kumaştan yapılma yolculuk elbisesi,
Sevgiyle teğellenmiş yeryüzü elbisesi.

- O kuşların adı martı, değil mi?
- Evet.

Evet, sen de bilmezsin martıların soyadını,
Kendi denizinin dibindeki eski komşularına,
Ufku kar yağmuruna tutan başka kuşlara
Ve saçlarına sormayı bile düşünmemişsin.

İşte, ben de zindanların komşusuyum,
Soğuk bir zindan taşırım yüreğimin yanında,
Küflü bir sığınak, kemiklerden bir kule,
Her gemi bir Etrüsk olarak atar kendini
O kulenin mazgallarından;
Bacasından mavi bir kan fışkırır göğse.

– O balıklar ne balığı?
– Bilmem.

Bilmem, belki sen bırakacaksın
Renkli, resimli, ufak bir bilet bana,
Önüme bakmadan geçeyim diye Karaköy'den,
Yabancı güverteler görmeyeyim diye rıhtımda.

Etrüsk. Haritaların tozu.

İçime tuz akıtan bir deniz parçası oldum.

YAZYURDU

Diriliğini okşayarak geçer tabiat
Gündüzlerin haberleştiği mevsimden,
Söylediğin şiirlerin önüne bir bekçi diker,
Ayaklarının ucuna bir kılavuz yerleştirir,
Seni sever, seni beğenir,
Adını gülümseyerek anar.

Bir çınar senin sesinle konuşur,
Seninle beraber işitir rüzgâr
Yolları kaplayan kederi.

Evet, yapacak ne var ki
Asfaltın kederini dinlemekten başka,
Kamyon isimlerini ezberlemekten başka,
Çöl Ceylânı'nı, Fedai'yi, Hacı Leyland'ı,
Zevkli Rezalet'i, Ekonomi'yi,
Yavru Kâzım'ın pambesini,
Gangaster Ford'un tabanca-eksozunu,
Bir Gün Geleceksin'in şarkıcısını,
Elveda Bedford'un hüznün yaratıcısını.

Bunları ezberleterek geçer tabiat,
Kalbine dikenlerle çakar bunları.

Diriliğini okşayarak geçer
Saçlarına göz kırpan kirpilerin
Şeytan tüylerine karışıp uçtuğu mevsimden,
Seni hep sever,
Kazılarda dolaştırır seni,
Belinden tutup derelerde yüzdürür seni,
Bir ülkeden alır, bir ülkeye bırakır,
Sakindir, kadındır, öğretmendir,
Binlerce bıçak taşır göğsünde.

Doğru, yapacak ne var ki
Atışını dinlemekten başka onun,
İçiçe uçtuğun şahinlere bakmaktan başka,
Dağ yeline, dağ yelinin gölgesine,
Asmaların büyüüne,
Ovadaki bir çocuğun boynundaki muskaya
Ve kendini akıttığın testiye.

Evet, yapacak ne var ki
Otların uykusunu uyumaktan başka.

YENİLENLER TARİHİNİ

Yenilenler tarihini anlatır ağzın bana,
Bükreş'den, Medine'den,
karanlık bir yastıktan taşıdığı öykülerle.

Genzinde ufak parsları gezinir
İsa'dan önceki yüzyılların
ve bugünkü sirklerin.

Yorgun askerler silah çatar aramızda,
fısıltıda.
Bir dağda kuyuya batar başın
ve bir bozkır balkonunda saçlarını kurular.

Denizler ötesinde imzalanacak
antlaşmaları bekler yüzün.

Bekler ve beklenir tarihe dönük yüzün.
Durmadan, hiç durmadan sana yaklaşan
zırhı parçalanmış bir atlı tarafından,

kalkanı dağılmış
bir atlı tarafından.

Mızrağı küle saplanmış
o atlı tarafından

senin yüzün her savaşta beklenir.

AZİZ NESİN İÇİN

Güneşin görmediğini de gören usta,
acının çocuk elli demircisi.

Uzaktan kar sesi geliyor,
bunu o duyar.

Okulda tören bitiyor,
öğrencileri o dağıtır.

Manavda renkler birikiyor,
karpuzları o keser.

Sokakta bir adam ölüyor,
kimliğini o bilir.

Ne çıkar eleştirmen olmasam da,
yazarın yanındadır şiirin yeri.

IRA MORRIS'İN ÖLÜMÜ İÇİN

Man Ray'ın yaptığı
satranç takımını gösteriyordu:

“Brecht'e armağan etmişti bunu,
Brecht de
Amerika'ya giderken bize verdi.
Dönünce almak istemedi bir daha,
Ölmeden önce satranç oynadık.”

Av mevsimi o sabah açılmıştı,
silah sesleri geliyordu kırlardan.

Sesler geliyordu
yüzünün satrancından.
Yüzünün İspanya'sından,
Brezilya'sından,
gülümseyişinin Fransa'sından.

Saçları sonbahara dönüktü,
boynu Nisan'a,
yüreği yeryüzüne.

Onur koruyan insan.

Yazarlığın onurunu koruyan yazar
“Bombay Toplantısı”yla.

İnsanlığın onurunu koruyan insan
“İspanya Yolu”yla.

Sesler geliyordu
gözlerinin kelimelerinden

Gözlerinin Chicago'sundan,
Tokyo'sundan,
satrancının Bombay'ından.

Av mevsimi açılalı çok olmuştu,
silah sesleri geliyordu dünyadan.

MÜCAP OFLUOĞLU'NUN
40. YILI İÇİN

Perdesinin önü aklış
Alkış değil bu bir yokuş
Yüceleri aşıp geldi
Kırk kanatlı kırkıncı kuş

DAĞLARCA'NIN
BİR ŞİİRİ ÜSTÜNE

Dağlarca'nın şiiri
Benzer uçağa
İşte okurken
Binbir yanın mavilik.

Binbir yanın mavilik mi yollarda
Nereye varırsan var
Sen yazıyorsundur hep
Dağlarca'nın şiirini.

MÜNTEKİM ÖKMEN İÇİN

Suya bir mandalina atsan
kış gelir.
Şubat gelir. Nisan gelir.

Bodrum'dan gittikçe insan
Bodrum'a gelir.

Bodrum'un adı Deniz
soyadı Kale'dir.

Suya bir uyku atsan
yaz gelir,
günün birinde Haziran gelir.

Bodrum'un adı Halikarnas
soyadı Balıkçı'ysa
takma adı Müntekim'dir.

HALİKARNAS BALIKÇISI İÇİN

Kayrak taşlarından yontulmuş
saçları ve merhabası

Bir yıldız yangını deniz dibinde
gözleri ve kelimeleri.

Orfozun içindeki mücevher
yüreği ve sürgünü.

İZZET SARAYLIÇ İÇİN

Saraylıç'ın şiiri ince uzun bir eldir
gelir kentimizin kapılarını açar
ve herkesin uykusuna ateş böcekleri fırlatır.

Bir sevgi tezgâhıdır Saraylıç'ın şiiri
mekik gider: yağmurun tadı
mekik gider: güneşin ağacı
mekik gider: yatağın saçı
sokağın ikindisi, tarihin gecesi
mekik gider: şiirin kumaşı.

Saraylıç'ın şiirinde kuş orduları vardır
bir yandan savaşır, bir yandan sevişirler
generalleri bile dünyanın şairlerini sever.

BİLMECELER

– Nedir geceden gündüze geçip
kendine beyaz bir ülke kuran?

– Kan.

– Ne denir onlara,
ıssızlığın ortasında
ıssızlık için savaşırılar?

– Çarşılar.

– Harmanlar geçirmiş bir ihtiyarın yüzünde
nedir sabahları beliren,
bir adı yoksulluktur?

– Onur.

– Şiiri besleyen, bittikçe şiir?

– Şiir.

UYKU

Bana çiçek gönderme
Bir kuş ağacı gönder
Dallarında gezinsin
Kül rengi güvercinler

Konsunlar yastığıma
Uyutmak için beni
Sırtlarında kuş tüyü
Gagalarında ninni

Kaldırıp yatağıma
Uçursunlar göklere
Kendimi yıldızlarda
Bulayım birdenbire

Bana çiçek gönderme
Bir kuş ağacı gönder
Alnıma dokunanlar
İyileşmiş desinler

KIRAĞI

Kırağı taşıdım güne.
Yaprakları, otları araştırdım
Bir kırağı seçtim kendime
Güneş dağına tuttum ısınsın diye
Cebime koydum keyifle
Çıkardım, hava aldardım
Büyüttüm, misket yaptım
Okuma öğrettim bir anda
Gazoz içirdim, limonata içirdim
Sinemaya götürdüm, renkleri beğendi
Maça götürdüm, topu beğendi
Kıyıya götürdüm, denizi beğendi
Ama biraz da korkup elimi tuttu
İstasyona götürdüm, bavulları beğendi
Eve götürdüm, perdeleri beğendi
Kitapları karıştırdı, yemek yedi
Plâk çaldım, müzik dinledi
Uyudu, güzel bir rüya gördü.

Ertesi sabah erkenden kalktık
Kırağı taşıdık güne.

TABIATIN BAHÇEDEN GÖRÜNÜŞÜ

Önce bir aslan girdi bahçeye,
gördüğü ilk kasımpatıyı yedi.

Büyük bir bando kurdu güneş,
serçelerle kırlangıçları barıştırmak için.

Bu bir kumrudur, çocuğum,
saçakların tarihi ondan sorulur.

Bu uzaktaki çaylak da olabilir,
atmaca kılığına girmiş bir çakal da.

Zerdalileri gören karıncalar
karafatmalara nasıl da imreniyor.

O gördüğün yüksek bir duvardır,
sen onun öyle eğildiğine bakma.

Evet, haritadaydı deniz,
ırmağın çizgisinden dokunmuştu.

Mekik yerine turna balıkları,
tezgâh yerine büyü kullanılmıştı.

Kaplanlar, panterler girdi bahçeye,
kaplumbağalar göğe çıktı.

Herkesin uyumasını bekler kaplumbağalar,
sonra teker teker uçarlar.

O uzaktaki kaplumbağa da olabilir,
uçmayı unutmuş bir kartal da.

Bütün ağaçları ezberle,
geceyi ezberlediğin gibi.

Yağmurun biçimini ezberlediğin,
Yaprakların tadını ezberlediğin gibi.

Bir nilgay girdi bahçeye,
gözlerine göz akı arandı.

Sürüngenler bile zıplıyor şimdi
yüzlerce renge yakışarak.

Bak, o gelen bir horozdur,
havuza meydan okuyacak.

Havuz sana gölleri hatırlatsın,
göller sana o yalnız parsı hatırlatsın.

Her ikindi dolaşmaya çıkardı,
kendi içinde gezinirdi.

Ders kitaplarında okuduğın
kangurular, lamalar giriyor bahçeye.

Birinin karnında cep,
öbürünün dudağında acı var.

Senin saçlarında toz,
alnında karanlık var.

Saç karanlığını kuytulara,
her yeri aydınlat, çocuğum.

Gökkuşağı kanat oldu,
seni korumaya söz veriyor.

GİYOTİN

1 – LADY GİYOTİN

Soylu bir kadının masasında duran ufak, gümüş giyotin,
Yemekten önce narin bir parmak uzanır sana,
Bir düğmene dokunur ve keskin bıçağın düşer
Sarı taftayla sarı peruka arasında
Kremle parlatılmış boynuna bir taş bebeğin.
Kan akar: kokulu kan,
Uzakta bir sokak halkını öğürmelerle uyandıran
Kanın kokulusu akar.
Dantelleri, mendilleri uzatır soylu eller,
Kırmızıya batırırlar
Ve küpelerin arkasına sürerler kan parfümünü.

Sonra uşaklar giyotini kaldırırlar masadan,
Kâseleri koyarlar, kupaları dizerler
Kesik bebek başının çevresine.
İşte tam o sıralarda iki şehir ötede
Alkışlanmış bir cellât ellerini bile yıkamadan
Bir barakada yemek yer, içki içer.

Gündüzleri uyuyup geceleri giyotin yapar oyuncakçılar,
İspinoz kuşlarının boyunlarını sevgiyle vursun diye
Minyatür giyotinler yapar çocuklar için.
Kuyumcular enfiye kutularına giyotin yerleştirir,
Broşlara Halkın İntikamcısı'nı kazır,
Ulusal Bıçak'ı, Yurtsever Kısaltıcı'yı, Aziz Giyotin'i,
Herkesin gözdesi Lady Giyotin'i.

Yalnız alanlarda değil, loş odalarda da sevişilir seninle,
Senin ceviz dirseklerin yalnız da ısırılır,
Şatoların nemli odaları içinde gövden
Dikine bir yataktır, ağır ağır açılır kadife örtüsü,
Din de, ölüm de neşeli bir aşka döner içine girildikçe.
Sen, soyluların metresi
Ve katillerin boyun çizgisi Lady Giyotin.

2 – AZİZ GİYOTİN

*Bundan böyle kimse asılmayacak,
Yakılma yok, Çark yok, Balta yok;
Kim dökerdi bir haydutun yaralarına
Kızgın yağı, eritilmiş kurşunu?
Bundan böyle artık öyle cellât yok.
Ölüm farkı kalkıyor suçlular arasında,
Sınıflar arasında;
Soylulara kolay ölüm, halka zor ölüm yok,
Öldürürken bundan böyle zulüm yok.*

İlk giyotin bir piyano yapıcısına ısmarlanmıştı,
O günden beri tuşların sesiyle iner bıçak.

Önce ölümlerin başları kesildi deneylerde,
Savcılar, yargıçlar, milletvekilleri
Av etleri yediler ve bıçağın işleyişini beğendiler.
Sonra gidip eşsiz bir mahzenin şaraplarından içtiler.

Ve dolgun ücretlerle giyotinler yapıldı devlete,
Piyanocular ve bazı bakanlar zengin oldu.

Adamın biri bir inek çaldı:
Pazar kurulduğu gün şehirde
O ineğe çektilerdi giyotin ipi.

Tahtadan aziz heykellerinin boyunları kesildi.

Başbakan sözünü duyar duymaz havlamayı öğrenmiş bir köpek
Sahibiyle birlikte öldürüldü.

Seyirciler şarkılar söyleyerek koştular pazar yerine,
Cezanın haklı bir ceza,
Ölümün haklı bir ölüm olduğuna inandıklarını göstermek için
Bıçağı tutan ipe hep birden yapıştılar.

Derken ihtilal patladı:
Konfeti halinde düştü başlar gökyüzünden.

3 – YURTSEVER KISALTICI

Ölürken bağırılmazlar
Düşürmek istemedikleri için
Sonradan hatıra diye satılacak saçlarının değerini.

İstedikleri elbiseleri giyip kendi arabalarıyla geldiler işte!
Ağır ağır hazırlandı sehpa: bıçak birdenbire inecek.
İhtilal ağır ağır hazırlanır ve birdenbire iner.
Ölümden bir tad almayı da herhalde becerir bu soylular,
Alanı dolduranlara bakıp
İhtilalin felsefesini yapmaktan derin bir tad alırlar.

İnce bir hukukla döşeli sokakları geçtiler,
Tefeciliğin yankısıyla çıkılmış evleri geçtiler,
Nezih bir oyun masasına benzeyen ticareti geçip geldiler,
Geçip geldiler karşılarında güneşin
Bıçağını bilemediği yere.

Parmaklarımızı kanlarına batıracağız birazdan
İlerde çocuklarımıza daha iyi anlatmak için
Aristokratların kanlarındaki rengi.
Ve birkaç ay yüce yargıçların yetişkin oğulları
Gömleklerinin kumaşını konuşacak onların
Adliye salonlarında.

İşte bir celladın beyaz eldivenine geldiler,
Cellathğa onlar atamıştı bu adamı
İki hafta önce;
Kibarlık budalası bir adam –
Ama bu da bir sevinçtir onlar için,
Öyle ya, bunun elinde ölürler daha iyi
Taşralı bir celladın elinde ölmektense.

4 – ULUSAL BIÇAK

Ölüm verme sanatında en usta olan sensin,
Yedi yaşındayken bile ustaydın bu sanatta
Alana çıkarıp cellat yaptıklarında seni.

Yoksul bir marangozun ince oğlu,
Her uyku öncesinde adı anılan bir celladın yeğeni,
Evet, yedi yaşındaydın
Eline bıraktıklarında bir kılıcın kabzasını,
Yedi yaşındaydın
Başka çocukların rüyalarına beyaz enseler
Ve şehrin sessizliğine kırıklar dağıttığında.

Yıllar geçti, giyotin çıktı, ihtilal oldu,
Parlak elbiseler ve başlıklar giydirdiler sana
Gösterişle vurasın diye boynunu kralının.
Omuzlarda taşıdığın o akşamüstü
Sırmalı bir kına koyup kaldırdın
Kırmızı yamalı kılıcını,
Ve bir kartal resmi çizdirdin sokak kapına.

Ama öldürülecek soylu kalmadı bir gün,
Başarıyla sonuçlanmıştı ihtilal;
Faizciler, tefeciler, avukatlar almıştı
Senin bitirdiğin soyluların yerini;
Alanlara sehpa kuran sen değildin artık,
Ölüme aracılık edenler komisyonculardı.

Kendin veriyordun her gece
Kendi içkinin parasını;
Sabahları tavuklarını kesiyordun doktorların,
Mimarların koyunlarını boğazlıyordun,
İlaç yapıp satıyordun komşularına.

Islak tahtalı, kör bıçaklı giyotinini
Götürüp rehin bırakmak zorunda kaldın.

Ölüm verme sanatında en usta olan sendin,
Ama başka ustalar da vardı başka sanatlarda;
Para düzeninin dışında bırakanlar seni,
Uzun saplı, madeni bir kaşık tutuşturdular eline
Yiyeceklere dokunmasın diye onursuz parmakların
Alışveriş ederken pazar yerinde.

Sendin bütün korkuların ustası,
Gün geldi, bunu da hatırladın;
Vernikle boyadın kapındaki kartalı,
Baskınların en soylusunu tasarladın tek başına
Ve önlüğünün cebine bir bilek taşı koyup
Başkentin ortasındaki rehinciye yollandın.

5 – HALKIN İNTİKAMCISI

Bu ölüm gününü kemiriyor göğsün.
Otur şuraya.
Önce gömleğinin yakasını yırtarım
Ensede ki saçları kesmek için.
Bıçak, ensede beklemekten hoşlanmaz,
Bir an önce kurtulmak ister ölüden.

Otur, bir zamanların ünlü yargıcı,
Sen bile yargılayamazsın benim kadar
Savunması nefret olan bir adamın kinini.
Bir kefesinde altın vardı elindeki terazinin,
Küfür ve balgam koyarım öbür kefeye,
Seni kendi kanınla dengelerim
Ve tırmandığın tozlu basamaklardan
Kendi yargıçlarımı indiririm alana.

Çünkü sevgiyle karşılanan gözde silahı
İhtilal öncesinin,
Birikmiş hınçları kesecektir artık.

Elinde elmas var, ama benim giyotinim
Tırpan gibi biçer senin elmasını,
Diz çök kuyumcu, ve gökkuşağından
Seni yağmursuz bulutlara çekecek
Bir gerdanlık düşün kendi boynuna.

Benim kuyumcularım artık
Büyük siniler dövecektir çarşıda.

Uzatın boyunlarınızı,
Bizim yaralarımızın sızan irinleriyle
Irmaklar akıtan, sonra da o ırmaklara
Çatma köprüler kuran mühendisler,
Sizin başlarınızı biraz daha yaşatırım,
Kulaklarınızdan tutup kesik gövdelerinizi
Doyumsuz bir öçle gösteririm size.

Bu ölüm gününü kemiriyor benim göğsüm de.
Elimin ve pazularımın sağlam giyotini
Sedef bir hayalet oldu
Geceyi korkutuyor
Ve sevincin ilk bildirisini dağıtıyor ülkede.

DÜELLO

Yenilirsem yenilirim, ne çıkar yenilmekten?
Seninle çarpışmak kişiliğimi pekiştirir benim.
Ayak bileklerime kadar bu deredeyim işte,
Yerin yassı taşları tabanımın altında,
Alnımla birleşmekte güneşin raylarından
Hışırtyla geçen kartalların sesleri.
Unuttuğum bir bitkinin yaprakları gibi
Göğsüme değerse kurşunların, ne çıkar?

Bilmem nişancılığı, tabanca kullanmadım;
Ama karşıma alıp seni horoz düşürmek de,
Seni vuramamak da yüreğimi pekiştirir benim.
Ölürsem güzel bir ölü olurum,
Saçlarıma yuva kurar bir anda kirpiler,
Kar, örtmeye kalkışır gökkuşağını,
Ve onurlu, yoksul böceklerin gazetecisi
Ben gülümserken resmimi çeker.

YAZ

Yazı deniz kıyısında geçirmek güzel şey,
Yeniden okunan bir kitabın dostluğunu taşır dalgalar,
yosunlar, tanıdık satırlar olur.
Rüzgârın yönünü çevirmek elindedir,
düşmesine basarsın, susar.
Güneşi başlatmak ise bütün gün elindedir.

Bir kayığı vardı adamın,
adını "Hanoi" koymuştu.
Özenerek, kırmızı boyayla yazmıştı harfleri, kendi eliyle,
tam iki saatini vermişti bu iş için,
sabahleyin başlamıştı yazmaya, çaydan sonra,
biradan önce bitirmişti,
o kadar dalmıştı ki işine,
akşamleyin anlattığına bakılırsa
sabah denizini bile unutmuştu.

Sonra bütün hafta balığa çıktı,
izmaritler, istavritler yakaladı,
akşamları evinin bahçesinde pişirdi onları,
tanıdıklarını çağırıp buzlu rakılar içti,
işçi yürüyüşlerinin önemini belirtmekten kaçınmadı,
toplatılan dergilerdeki yazıları savundu,
bazı kızları kendine hayran bıraktı,
ortaklarını kırar gibi oldu,
güzel fıkralar anlattı,
ay ışığında herkesi geçti yüzmede,
gece yarısına doğru midye topladı.

Evet, güzel şey yazı kıyılarda geçirmek,
deniz, batık kalyonların kokusunu getirir,
konuşacak konular verir insana
deniz kestanelerinin dikenleri.

Kayıklarımıza "Hanoi" adını koyup
balığa çıkmaktan başka ne yapıyoruz ki?

AY YOLUNDA

1

Yarım saat önceyi hatırlıyorum şimdi,
kucağıma bir kedi verip
güleryüzlü bir resim çektiklerini.

Rüzgâr çok hafif esiyordu,
ışıklar kediye ürkütmüştü,
yüzümü tırmalayıp kaçmak istedi.
Generallerden biri,
"Biliyor ayda fare olmadığını,
onun için gelmek istemiyor seninle," dedi,
bir kahkaha attı sonra,
herkes güldü,
gazeteciler cümleyi tekrarlattılar.

Karım televizyonun başındaydı
roket ateşlendiği anda.
Bahçemizdeki çakıllar arasından
karıncalar yürüyordu.
Milyarlarca hayvan yürüyordu toprakta,
karıncalar, kaplanlar, ceylanlar.
Biryerlerde elma topluyordu kadınlar,
çocuklar gizlice sigara içiyor,
adamlar sinemalarda yer gösteriyordu.

Hatırladığım kadarıyla
kalabalık bir yerdi dünya.

2

– İşte dostum,
boşluğun ve sonsuzluğun şiiridir bu.

– Bizim yerimizde olmak için
nice insanlar
nice yıllarını verirdi ömürlerinin.

– Dünyadan uzaklaştık
ama yaklaşmıyor gibiyiz aya.
Yıldızlar da daha parlak değil.

– Şuna bak,
atlaslarda da böyle bir yerdi Afrika.

Ama Hemingway'in hikâyelerinde böyle değildi.
Çalışsam Kilimanjaro'yu belki görebilirim,
ama nerede onun gergedanı?
Konak yerlerindeki külleri eșeleyen maymun,
hışırdayan yapraklara pusu kuran aslan yavrusu,
ırmak kıyısında suya bakan çocuk,
balıklarla konuşan çocuk,
köyünden kaçan çocuk nerede?
Nerede bir mızrağı dört günde bitiren yerli?
Belinde tabancasıyla
nişanlısının boynunu öpen,
öperken geceyi düşünen savaşçı nerede?

Savaşçılar vardı,
kayan yıldızlar gibi fırlatırlardı bombalarını;
çingeneler vardı,
çadırları kıldan değil, kemik tozundandı;
ihtiyarlar vardı,
kurşun görmüş, kurşun geçirmişlerdi;
kaçakçılar vardı,
çarpişan aşiretlere umut kaçıırırlardı.

Yalnız gövdelerini değil,
bakışlarını bile görmek isterdim onların.

4

Zaman içinde bir yolculuktur bu,
ama İkinci Dünya Savaşı bile görünmüyor.

5

- Televizyondasın dostum, gül biraz,
bütün dünya bize bakıyor şu anda.
Hadi, yerçekimi olmadığını gösterelim.

6

Yerçekimi değil, dünyaçekimi yok.

Evet, çok kimse bize bakıyor şimdi;
canlı birer insanız onlar için,
kapsülümüz bile canlı,
kapsülün içi bile, kollar, rakamlar bile,
kayışlar, düğmeler bile canlı,
elimizdeki su tabancaları bile.

Bütün dünya bize bakıyor şimdi;
biz dünyaya bakıyoruz,
sınıflarda gördüğümüz kürelerin biraz büyüğüne.

ÇOCUK VE ŞEHİR

Başladı işte.

Tozlu yollar bitti, uzun yollar başladı.

Demiryolları başladı gökte,

cambazların dolaşmadığı teller,

o tellere basıp başaşağı yürüyen taşıtlar,

mağaza önlerinde ağrı, kuşlarda düşüş başladı.

Avuçta alın yazısı, saçta kar,

bacalardan diken tütmeye başladı.

Sevda! yavrum, sende sevda başladı.

Ne kadar yağarsa yağsın yağmur,

içinin ovasını sel basmıyor burada.

Elmalar bile imrendirmez oldu seni.

Otlaklara, derelere, çayır böceklerine,

ağaçlara bile gücenik oldun.

Yeni ceketine bile kırgınsın şimdi,

kundurana bile uzaksın.

Kendine bile yeniksin, benim eski

benim eskimiş-sevda! yavrum.

Yürü, hep yürü, durmadan yürü,

o dağ sana adını vermişti köyde,

bu sokaklar sadece tabelâ sunuyor.

Yürü, boyuna yürü, gün gelir

tabelâları indirirsin köşe başlarından,

kimliğini asarsın onların yerine,

açlıklar seni doyurur,

yoksulluklar seni besler,

büyür sevda, kendine bile sığmaz.

BAKIŞ

Yürürken o bakışını bırakma,
kasketin gibi kendine ekle onu.

Dağılan bir kuş kanadı gibi
sarsın alnının arkasını.

Patikalarda büyüyen hışırtilar gibi
yüreğinde büyüt onu.

Ayın savurduğu sessizlik gibi
içine savur onu.

Tut elinden o bakışını.

Çeşmeye götür,
su içir ona.

Çıkınını aç,
peynir ver ona.

Dağlara taşı,
rüzgârı göster ona.

Yaşarken o bakışını bırakma.

Yıllarının hazinesi gibi
öfkenin sandığında sakla onu.

BİR MEKTUP

Yıllar bana senin adını unutturmadı dostum,
gözlerimin içinde duran ve herkese kendini söyleyen adını.
Senin adını mırıldanıyordum öğle üstü,
hava o kadar sıcaktı ki, saçlarımın arası bile güneşlerle doluy-
du.

Dağ çiçeklerinin arasından geçtim, dereye ayaklarımı soktum,
durmadan senin adını mırıldandım.

Dostum,
kaygılar, yolculuk edecek köşe bırakmadı sana,
toprağın altında bir kulübeye kapattı;
o kulübenin duvarlarını sessizlikle örmüşler, bu yüzden ses
geçmiyor içeriye,
duvarcılar erimiş malalar kullanmışlar duvarları yaparken,
çekülleri küftenmiş, sık sık dağılırmış,
ama sessizliği üstüste koymayı başarmışlar.

Biliyorum, çıkman zor olacak aramıza,
ama yine de yazmak istedim,
geçenlerde gölgeni gördüm caddede, beni adım adım izledi,
oturduğum koltuk oldu sinemada,
benimle birlikte bir kitabın ilk sayfasını imzaladı,
denizde çabuk üşüdü, gülümseyerek kurulandı,
güzel bir gölgeydi, kendini benden esirgemedi,
içiçe yaşadığım için gölgenle
yazmak istedim sana.

Her şeyden önce şunu unutma:
 korkuların da tadına varacaksın,
 daha doğrusu, o korkular anlamsız gelmeye başlayacak sana,
 korku bile olmayacak,
 işte o zaman öfkeni kullanabilirsin dostum,
 kayıtsızlıklardan geçerek edineceğin öfkeyi.
 Bunun için genç olman gerekmez,
 sana orta yaşlılardan birçok örnek verebilirim,
 hem hiçbir şeyin vakti geçmemiştir ki,
 daha 1970 yılındayız,
 yılların en gencinde.

Duvarları sessizlikle örülmüş kulübe yapmak kolay değildir,
 o duvarları yıkmak belki daha zordur,
 ama senin gibi bir insan için kulak kesilmek, bizim fısıltılarımızı
 zı bile duymak kolaydır,
 bana inan dostum,
 şimdiye kadar hiç kandırmadım seni,
 kolaydır diyorum onurlu bir insan olabilmek.

İki fotoğraf gönderiyorum sana.
 Birini bir dergiden kestim,
 1919'da Amerika'da çekilmiş, Nebraska'da,
 bir zenciye linç edenlerin, yakanların yüzlerini göreceksin,
 ama seni bilirim dostum,
 o yüzlerin arkasında gizlenen filigranlı hışırtıyı hemen duyarsın
 ve geceye nefretin beyaz karıncalarını dağıtan
 kutsal alevi hemen hatırlarsın.

Bizim kelimemiz sevgidir,
ama sözlükte nefret daha önce gelir;
elinde çiçeklerle fotoğrafçıya poz verenlerden,
bu eşsiz fırsatı kaçırmamak için başını uzatanlardan,
plâjda resim çektirir gibi kasılanlardan nefret et,
bunlar zavallı kuklalardır diye düşünme,
zavallılar bir zenciye yakabilir belki,
ama tarihin sayfalarına et kokularıyla burun buruna geçmez.
Bu alçakların köpekliği yüreklendiriyor ustalarını,
nefretimiz onların arasından süzülüp sevgiye dönüşecek.

İkinci fotoğraftaki katillere biraz daha acıyarak bakabilirsin.
Vietnam. 1965. Bir Amerikan müzikalini seyreden askerler.
Akıtılmış kanları su diye kullanan pirinçlerin üstünde çektir-
mişler bu fotoğrafı.

Kimbilir, belki başka bir müzikali seyrediyorlardır bugün Kam-
boçya'da,

yarın bir başka ülkeye taşınacaklardır;
milyarlarını çoğaltmak uğruna bir Bob Hope
ulusal kıyafetler giyerek güldürmek için onları
arkalarından o ülkeye taşınacaktır.

Kulakları çığlıkları duymayacaktır artık,
kolları bağlı beş yaşındaki çocukların şakaklarına namlu dayar-
ken

"Amerikan hayat tarzı"nı yansıtan espriler patlatacaklardır.
Asya ormanlarının yeşil yapraklarından dolar süzülmesine
yardımcı olacaklardır.

Sevgili dostum,
benim mektubum değil, bu fotoğraflar birer haer olsun sana,
dünyanın acısından renk kapan birer haer.
Tükür bu fotoğraflara, duvarlarını kazımaya başla, tağa sürü-
nen bıçağın sesi bir dinamit gürültüsüne dönecek görecek-
sin,
içindeki inilti bir haykırış olarak yükselecek dudaklarından.

YENİDOĞAN

1

Mektupsuz koma beni.
Bir daha, bir daha yaz adını mektubun sonuna.
Bana güler yüzünü gönder.
Yenidoğan'ı anlat.

2

Günün hangi saatte battığını görememiştik,
tepelerin arasındaydık çünkü,
sen evlere bakıyordun,
yüzündeki o çocuksu cesareti inceliyordum ben.

Evler dağları sırtlanmıştı
korumak için kendilerini çaresizlikten,
ocaklar yeryüzünün çamurunu yakıyordu.

Klarnetçiler, matbaa işçileri, bakkal karıları dolaşıyordu
günün battığı saatten sonra sokaklarda.

3

Saçlarının her teli bir dinamit fitilidir
yokuşları çıkıp yorgunluğa bıraktığın an gövdeni.

4

Mektupsuz koma beni,
denizi deniz yapan sensin,
ormanı orman yapan sensin,
sensin tezgâhta kan dokuyan,
gözlerinde serçeler yanan,
bir aşktan bir dünya kuran sensin.

Samanyoluna karışır gün ortasında attığın çığlık,
hafta sonlarında yaktığın ağıt,
tabutların ardında yürüdüğün yol,
koparıp yüreğine attığın başak.

Mektupsuz koma beni,
yılların sana öğrettiğini sen bana öğret,
parmaklarının gölgesini gönder.

Sevgilim, sevgili dostum,
yaşamayı pekiştiren bir çelik çivi olacak
Yenidoğan'ın acısındaki maya.

Sen o mayadaki umudu gördün.

Yaslar donanmış babaların pencere önlerinde
çocuklarına saksı sulattıklarını gördün.

Cumartesi haftalıksız dönen ağabeylerin
sinemalara kaçak girdiklerini gördün.

Damarlarını fabrikalarda bırakan kızların
nişanlılarında yeni bir yürek bulduklarını gördün.

Nasırların yanbaşıda tarlalar gördün.

Kopan derilerin altında gökyüzü gördün.

Gördün her şeyi,
topladın her şeyi,
acına renk katıldı çeyiz sandığında.

Gülüne dipdiri bir sap takıldı.

Mektupsuz koma beni.

Aşkınlı uzun uzun anlat, utanma anlatmaktan,
senin elin benim elimi tutsun,
birlikte sıçratsın ayaklarımız
Yenidoğan'ın çamurunu,
aynı duvar halısına işlensin ceylanlarımız.

Dostum benim, yokuşlu yolum, düzgün ovam,
günün hangi saatte battığını görememiştik seninle,
tepelerin arasındaydık çünkü,
üstümüze keder çiseliyordu çünkü,
saçak altlarına sığınyordu çocuklar,
her evin eşiğinde sessizlik vardı.

O sessizliğin marşını öğret bana,
gizli bir pınar gibi toprak altında akan
ama bütün kıtaları dolaşan marşı.

TARLA KUŞU

Ölüler geçiyor tarla kuşundan,
gagasından, kanatlarından,
tarlasından.

Düşünüyor tarla kuşu:
ölüm acaba bir tohum muydu?

Dalgalara tükürsen
bire bin verir deniz,
bu kan neleri çoğaltacak?

ALLENDE İÇİN

Öğren bu adları, unutma:
Augusto Pinochet,
Gustavo Leigh,
Jose Toribino,
Cesar Mendoza,
Unutma bunların hiçbirini.

Korurlar özgürlüğü, demokrasiyi,
Sonradan bombalayabilmek için.
Yakıt yerine dolar kullanırlar uçaklarında.
Villaları vardır,
Pıhtıdan yapılmış kasalarıdır ülkenin;
Yüzme havuzları vardır,
Gizli bir kambiyo gibi çalışır;
Yurttaş dedikleri kimseler vardır,
Onların acılarından içki damıtırlar,
Onların buğdayından gül yetiştirirler,
Altın kemikler bekler hepsi,
Unutma bunların hiçbirini.

Şapkasını bırakıp olduğu yerde
Onurunu alıp giden Allende'yi unutma.

AĞIT

Bu toprakta kalır adın
Tohumların arasında
Yeşilinde tarlaların
Başakların sarısında

Yıllar geçse de aradan
Kopar gelir ırmaklardan
Işır yine kurşunlanan
Dostlarının yarasında

Günü gelir dağa çıkar
Yıldızlardan şiir çeker
Kanımızı siler yıkar
Suların en durusunda

Bir annedir bir kardeştir
Ovalarda bir ateştir
Sırasında hayat verir
Ölüm saçar sırasında

Bayrak olur bize yarın
Rüzgârıyla ilkbaharın
Dalgaları genç kızların
Gözlerinin karasında

ÜŞÜR ÖLÜM BİLE

Bir ormanda tutup onu
Bağladılar ağaca
Yumdu sanki uyur gibi
Gözlerini usulca

*Bir soğuk yel eser
Üşür ölüm bile
Anlatır akan kanı
Beyaz sesiyle*

Diz çöktüler karşısında
Sonra ateş ettiler
Parçalanan yüreğine
Yuva kurdu mermiler

*Bir soğuk yel eser
Üşür ölüm bile
Anlatır akan kanı
Beyaz sesiyle*

Gelip kondu bir güvercin
Ellerine o gece
Kırmızı bir çelenk oldu
Bileğinde kelepçe

*Bir soğuk yel eser
Üşür ölüm bile
Anlatır akan kanı
Beyaz sesiyle*

DAĞ

1

Yavrum,
sen bir dağsın,
tarihin coğrafyaya en soylu armağanısın,
milyarlarca yılı aştın olduğun yerde,
başka dağlara uzaktan sevgiler göndererek,
kendini saydırarak tabiata,
seni sen yapan insanoğluna inanarak,
içinin kederini umutla besleyerek
hep dağ kaldın,
küçümsenmedin,
taş verdin, maden verdin, mermer sundun,
denizleri tuttun, ırmakları bıraktın,
o yüce dağsın sen, yavrum,
aşkla gururun ihtiyar çocuğusun.

Yalnız yamaçlarında değil,
damarlarında da açar çiçekler,
kalbinde çam ormanları hışırdar,
savrulan tozlar örter boynunu,
alnında kayalar kırışır,
tüylerine batan güneş yağmuru bekler.

Sen olmasan ne işe yarardı rüzgâr?

Dolunayın ne anlamı kalırdı?

Geceye sessizliği kim getirebilirdi?

Nereye bakarak avunabilirdi atlar?

Evet, yavrum, sen bir dağsın.
Sabırla mağaralar açtın gövdende,
yiğitleri barındırdın.

Yanında Andlar:
silahsever köylülerin yalçın anası.

Yanında Pireneler:
Batı Avrupa'nın onuru.

Yanında Kilimanjaro:
dev bir yazarın taşıdığı dev acı.

Yanında Bolu dağları:
mertlik mi, kılıç mı, şiir mi?

Yanında Toroslar:
ırgatlara umut veren sığınak.

Yanında Palandöken:
baharın gelişini gazetelerden değil,
seher yıldızından öğrenenlerin dağı.

Doruğunda bir kartal yuvası.

Pençeleriyle oyukları yoklar kartal yavruları,
kayaların gizini araştırırlar.

Ayın önünden geçen buluta
büyük bir kanatmış gibi merakla bakarlar.

Sessizliği kollayıp gece boyunca
gözleriyle birtakım sorular sorarlar:

– Kimdir bu adamlar?

– Neden gelirler buraya?

– Kurşunlar ne taşır?

– O kurşunlar
bir insanı delip geçebilir belki,
ama dağı da delebilir mi?

– Tetiğe dokunan parmakların nasırı
bir gün utanıp incelemek mi?

Kendileri kadar küçük sorular.
Ama yas taşımaz cevapları,
yas yüküne yer yok tüyler altında,
dudak değildir gagaları
büzülmeyi beceremez,
üzüntü ilişemez o bakışlara.

Sabırla beklerler
başka dağlardaki yavruların da
kendileriyle birlikte büyümesini.

Doruğunda bir kartal yuvası var,
birer gözbebeğidir o yavrulara
sırtında taşıdığı her böcek sesi.

Yüreğin örtülmesin.
Onlar kendi kendilerini korurlar.
Üstelik onları çok seven vardır,
onların sevdikleri vardır.
Onlar güneş altında rüzgârdır,
ince-uzun vâdilerde ırmaktır,
tarlalarda başaktır, berekettir,
kılıfında ısınmış tabancadır,
belde terleyen bıçaktır,
doruklara atılmış halattır onlar,
sevda tanımış yavukludurlar,
terhis gözleyen nişanlıdırlar,
kollarlar kendilerini,
kuşlar uyanmadan uyumazlar.

Yavrum,
sen bir dağsın,
kanlı göğüslere üfleyen serinliksin.

Sevgili dağ,
büyük yolcularımızın hanı,
aç kucağını, onlara iyi davran,
günü gelince ver azıklarını,
onları şehirlere yolla yeniden,
unutma onları,
onlar da seni unutmayacaklar,
otobüslerde götürecekler seni,
sofralarına oturtacaklar seni,
ağaç altlarına serecekler seni,
yataklarında konuşacaklar seni,
yıllarında taşıyacaklar seni.

Seni hep anacaklar,
alıp yavrusunu karşısına
onurla gülümsemeyi öğreten
bir ana kartal gibi.

Oyuncaklar:

AT

Yoksul çocukların hayal güçleri
daha zengindir zengin çocuklarından,
çünkü daha basittir oyuncakları.

Zengin adam oğluna
sallanan atlar alır,
yoksul çocuk at yapar
eline geçirdiği sopayı.

– Ah kardeşim,
uçurtma uçurdum at üstünde,
uçurtmamın kuyruğuna takıldı
atımın yelesi,
uçurtmamın yelesi
gündoğusundan esti.

Oyuncaklar:

TAŞTAN ASKER

İlk oyuncak neydi?

Kilden mi yapılmıştı, sazlardan mı?

– Taştan bir asker yaptım
kurtarsın diye babamı,
sonra boyadım onu
yağmurla.

Asker, dağları aş bu gece,
o iri adamın mağarasına git,
köşede duran babamı getir.

Oyuncaklar:
FIRILDAK

Havada bir topacın kırbacı saklı,
bütün fırldakları döndürüyor.

– Benim fırldağım büyüyecek,
kasabadaki değirmen gibi olacak,
hepimize buğdaylar öğütecek.

Ölüm Seçen Çocuklar:
SİNEMA

1

Yüreği, kan tutmuş bir göl.

Arkadaşları kızak kayıyor üstünde
gördükleri renkli filmlerin adlarını sayarak.

Kış, balonları bile dondurdu gökte.

2

Uyan artık, bildiğim bütün ninniler bitti.
Yutma ağzındaki pıhtıyı.

3

Küçücük hanlar yağıyor
her handa yatan üçer hastayla.
Kar tanelerinin içinde hancılar
bana bakıyorlar beyaz localardan.

4

Uyan,
yoksa unutacak seni
yılların dalgın ihtiyarı.

5

Bir şeker kutusu getirdiler.

İçinden uçurtmalar çıktı.

Her uçurtma: bir perde.

Kırmızı perdede: Üç Silahşörler.

Mavi perdede: Doktor Siklops.

Yeşil perdede: Bağdat Hırsızı.

Turuncu perdede: Yuvaya Dönüş.

Yazlık sinemaların uçurtmaları.

Rüzgâr, perdeleri sallayacak
bizi güldürmek için.

6

Uyan artık,
ağzındaki acıyı bana bırak.

Ölüm Seçen Çocuklar:
ALACAKARANLIK

Yavrum, benim ürkek aslanım,
aç gözlerini, dağlara bak,
güneşi getirmeye gitti
alacakaranlığın ıslak perileri.

Aç gözlerini, otlara bak,
kırağılar arasında koşuyor
tavşanların dünkü gölgeleri.

Yıllarca baktın kendi içine,
biraz da başka şeylere bak şimdi.

Ölüm Seçen Çocuklar:
GEOMETRİ

Bir kuşun karnı gizlenir ensende
ve bütün tüyleriyle senin terini solur.

Tek geometrin
onun kanatlarıyla kurulur kıra.

Kollarında gümüş izler bırakır
kuyruğunun çizgi izi,
ayaklarının üçgen izi,
kırılmış piramit izi,
zıplamasının dağınık izi,
karesinin alan izi.

Haftanın yedi gününü açıklar
parmaklarının ucundan
buluta sıçraması.

Senin parmak uçlarından.

Akan gölgesi çimenlerde
defterlerini açar kapatır,
kitaplarını toplar dağıtır,
sayılarını göle serper.

Ölüm Seçen Çocuklar:

DERE

Dere boyuna her inişinde
gözlerinin önüne bir sincap getirirdin,
şimdi seni anmak için
yüzlerce sincap toplandı kıyıya.

Senin bir melek olduğun söylenirdi,
okuldan çıkar çıkmaz çantasının sapında
koruya koşan kuzu gözlü bir melek.

Karşıdan karşıya atlıyor çekirgeler,
kanatları ibrişim gibi parlıyor,
beyaz bir kumaş dokuyorlar havada:
beyaz şemsiyesini ayrılığın.

Senin bir çimen cini olduğun söylenirdi,
koşmacada bütün böcekleri geçen,
çitleri geride bırakan bir cin.

Şimdi yavrularına gösteriyor balıklar seni,
yengeçler sana bir kulübe yapıyor,
sığ suların küçük bandosu toplanıyor
çakıl taşlarının arasında.

Güneş bir kurutma kâğıdı oldu,
yazık, gözyaşlarını kurutuyor.

Ölüm Seçen Çocuklar:
GÖKYÜZÜ

Gökyüzü büyüldür,
geceleri bile
bembeyaz gönderir kar tanelerini.

İrmağın suları, yavrum,
gölgeni alıp götüreceğ
uzun uzun yıllar sonrasına,
bastığın yerde yoksulluk fışkırtan toprak
ayak izlerini çantasında saklayacak
bir gün okutmak için öğretmenlere.

Bana senin adını sorma,
bakarsın Ova derim,
bakarsın: Sıradağ,
bakarsın: Yayla,
Güneş, Güneş Tuzu, Kırığı Gemisi,
yüzünden inen Yağmur Teri.

Gökyüzü hep kendine çeker seni
otların altına iterek.

Ölüm Seçen Çocuklar:
SOKAK

Beyazlıkların çocuğu,
geceleri dar sokaklarda yürüyen,
omuzlarını tahta kapılara yaslayan çocuk,
serin örtü,
dalgın tabut,
sırtında ayın yükünü duyan çocuk,

güneşin arkasında binlerce güneş vardı daha.

Bunu niye unuttun, mahzun serçem,
çingirakların sesini niye duydun,
niye gözler ilişitirdin yüreğine,
damlara, bacalara niye baktın?

Ölüm Seçen Çocuklar:
İLKBAHAR

Biliyorum, seni ilkbahar aldı,
koluna takıp yağmurun evine götürdü,
gece yatisına bıraktı.
Uyku tutmadı seni,
yastığının içindeki rüzgârı seyrettin bütün gece,
sabaha karşı bahçeye çıktın,
dağlardaki kaldırım taşlarına verdin kulağını,
güneşin sesini bekledin.

Yavrum, yavrum,
güneşler de doğar,
her sokak başından bir güneş doğar,
çocuklar yollarda sensiz de oynar.

Ölüm Seçen Çocuklar:
BEBEK

Ayak bileğinden sallanıyor sen sallandıkça
karanlık çökerken bitirdiğin bebek.

Çaputların en temizini seçerek yapmıştın onu,
tek boyalı kalemini onun yüzünde kullanmıştın.

Şimdi ayak bileğinden sallanıyor,
nedense özenmedi sana,
gözleri hâlâ kapanmadı.

Ateş böceklerinden bir ordu gibi doğuyor ay,
bütün ışığını senin ağacına gönderiyor.

Durma öyle,
in o ipin ucundan,
boynunu o salıncaktan kurtar.

Ölüm Seçen Çocuklar:
HARİTA

O artık başka bir çocuk olmuştu,
yüzünü kanla yıkıyordu sabahları
alacakaranlıkta.

Öğleye kadar kaynakçada çalışıyordu,
sonra okula gidip
kulaklarıyla görüyordu karatahtayı,
gözbebeklerine yürüyordu
elinde tuttuğu tebeşir.

Bilirdi yoksulluğun haritasını yapmayı,
ama öğretmeni
Avrupa haritası istiyordu ondan.

Ölüm Seçen Çocuklar:
SÖZLÜK

Acı: on iki ayın mor kanatlı kelebeği.

Buz: gölün tavan arası.

Ceviz: sincapların sandık diye açtıkları kutu.

Çit: çimen saati.

Düğüm: kuşların yüreğindeki patika.

Elmas: ayışığının sesi.

Fırıldak: rüzgârın çocukluğundan bir anı.

Göktaş: meleklerin kırık oyuncağı.

Ğ: alfabenin ıssız deresi.

Haydut: ağaçların üstünde dörtnala giden adam.

İhlamur: hasta böceklerin başucu ağacı.

İnci: deniz diplerinin kırağısı.

Jüpiter: yüzyıllar önce yola çıkmış bir kirpi.

Küskünlük: yaprakların yere düşerken rastladıkları komşu.

- Leke: karın üstüne damlayan serçe kanı.
- Masal: gürgenlerin çocuklara söyledikleri ninni.
- Nöbetçi: kovuk başlarında biten mantar.
- Okyanus: yeraltından fışkıran gökyüzü.
- Pas: güz bulutlarında donan yağmur.
- Rıhtım: toprağın taştan kılıcı.
- Saçak: kumruların şemsiyesi.
- Şapka: orman cücelerinin tüylü evi.
- Takvim: yılların kıyısında dolaşan kayık.
- Uyanış: şafağa altın boşaltan bakraç.
- Üçgen: kış gelince yağan piramit parçaları.
- Vadi: coğrafyanın atlara armağanı.
- Yılbaşı: korunun sonunda başlayan koru.
- Zebra: üvey kardeş.

ANTEP NERESİ

1. basımı: *Can Yayınları*, 1986

ÖKKEŞ'İN TÜRKÜSÜ

Ağa oğlu paşa oğlu
Önünde evinin yolu
Dilinde güneşin balı
Döşünde çiçeğin gülü

Ağaç sende kurt bendedir
Temmuz sende mart bendedir
Yetmiş iki sırt bendedir
Her bir sırtta gurbet çulu

Senin elin para tutmuş
Benim elim kara tutmuş
Var içinde dara tutmuş
Ocağımı Tanrı kulu

Boyna urgan oldu kuşak
Küle kesti yorgan döşek
Yoksa dövüş mü dövüşek
N'olacak Ökkeş'in hali

KIRDA VURULANLARIN TÜRKÜSÜ

Telef olduk kır içinde
Hançer idik kına döndük
Tane iken nar içinde
Kuru otta cana döndük

Bes Allah'a kullar idik
Toprak bizim beller idik
Ne biliriz eller idik
O toprakta sona döndük

Felek kırdı cümlemizi
Kilitledi sılamızı
Kurar iken kalemizi
Yıkılası hana döndük

Can alıcı yola ıktı
Yıldızımız gökten aktı
Su başında akşam vakti
Soluklanan güne döndük

Ecel safa geldi dedik
Yası umut ile yuduk
lr iken on beş idik
Şimdi on beş bine döndük

MAYIN TARLASINDA MANİLER

Kilis'e haber saldım
Hekim gelecek bildim
Kanı bir yana bırak
Revan içinde kaldım

Haber saldım kuş ile
Gagasında yaş ile
Yol gözledim ardından
Bir sıcakık düş ile

Tarlada kara mayın
Beni diriye sayın
Canda tohum taşıyım
Tohum sesini duyun

Işık vurmaz karama
Bende şifa arama
Ellerim yok ki artık
Tütün basam yarama

Kilis'e haber saldım
Ne ağladım ne güldüm
Gündüz geceye değdi
Takvim yaprağın yoldum

ŞAŞIBEY'E MANİLER

Başında poşusu var
Gözünde şaşısı var
Kanmayın beyliğine
Onun da paşası var

Dağ düzündə dolanır
Sabah akşam ilenir
Besni'de kemik duysa
Harkete'den yalanır

Bir bakar iki görür
İkide teki görür
Gökte güneş görmez de
Üzümde leke görür

Evinin önü pınar
Parmağın bala banar
Sofralara çeker de
Gizlide adam sınar

Aşı küncülü ekmek
Üstü incili ekmek
Önümüze attığı
İçi sancılı ekmek

Gün olur harman olur
Bizde de derman olur
Şaşıbey'in beyliği
Boynuna ferman olur

NIŞAN TÜRKÜSÜ

Anasının adı Gll
Kızı kendisinden dilli
Derdi günü bir tas bulgur
Göge bakışından belli

*Kış nişanın kutlu olsun
Şekeri de tatlı olsun*

Babasının adı Ziya
Yanaşma dururdu beye
Kalenin burcunu gözler
Hızır görünecek diye

*Kış nişanın kutlu olsun
Şekeri de tatlı olsun*

Dedesinin adı Ali
Ciğerinde kara çalı
Elinde ipe dolanır
Bilemez kimi asmalı

*Kış nişanın kutlu olsun
Şekeri de tatlı olsun*

Ağasının adı Rüştü
Aman bu ne şekil işti
Tuttu bir kitap okudu
Geçen ay merkeze düştü

*Kış nişanın kutlu olsun
Şekeri de tatlı olsun*

YOLA DÜŞME TÜRKÜSÜ

Ekmeğin üstünü dikenler sardı
Durmak olmaz gayrı düşek yollara
Uşaklar feryadı Antep'e vardı
Durmak olmaz gayrı düşek yollara

Setren dağlarında çadır derenler
Acıdan acıya beşik kuranlar
Gördükleri zulmü hayra yoranlar
Durmak olmaz gayrı düşek yollara

Pınarın koynunda ateş bekliyor
Analar memede ağı saklıyor
Ecel gelmiş işte canı yokluyor
Durmak olmaz gayrı düşek yollara

ATLININ TÜRKÜSÜ

Birecik'ten Mazmahor'a yol uzun
Yr atım rahvan atım tez yr
Gece vakti Azrail'de kol uzun
Yr atım rahvan atım tez yr

Gün tükendi karşı dağın ardında
Koca yürek bir kurşunun derdinde
lse gerek yiğit kendi yurdunda
Yr atım rahvan atım tez yr

Mazmahor'un beri yanı üç söğüt
Su ılınır yaprak açar bir ağıt
Kalır isem bu yollarda yasım tut
Yr atım rahvan atım tez yr

ŞAHDAMAR

*Ey sevgilim gülüm yârim
Can içinde şahdamarsın
Fermansın sen bu dünyaya
Neye baksam sen varsın*

Yola düştüm ay batarken
Derelerde buldum seni
Ötelerde sanır iken
Berilerde buldum seni

Kanatları gümüş seyran
Sürülerde buldum seni
Çiçeklere gün taşıyan
Arılarda buldum seni

Ekmeğimi dörde böldüm
Yarılarda buldum seni
Ölülerden haber aldım
Direlerde buldum seni

İçimdeki cıralarda
Dışımdeki törelerde
Bilemezsin nerelerde
Nerelerde buldum seni

BİZİM

Canlar canı dosta giden
Kahır dolu yollar bizim
Sevdamızdan sual eden
Sevda bilmez kullar bizim

Samanyolu sarı diken
Gün devşirir yıldız eken
Bizden kopup bize akan
Ay üstünde seller bizim

Harap olmuş uyku evi
Düşe batmış paslı çivi
Yanıp gitmiş gökte mavi
Yere yağan küller bizim

SELAM OLSUN

Yunus'a

Selam olsun dağa taşa
Yaranlara selam olsun
Ormandaki kurda kuşa
Cerenlere selam olsun

Dünya üstü kara zindan
Boynumuzda yağlı urgan
Yolculardan hancılardan
Soranlara selam olsun

Ölüm canın has yoldaşı
Diken gülün gönüldeşi
Kar altında deniz düşü
Kuranlara selam olsun

Kâğıdımız çaput bizim
Kefenimiz bulut bizim
Mesleğimiz umut bizim
Kıranlara selam olsun

GÜNEŞ TOPLA BENİM İÇİN

Karacaoğlan'a

Seheryeli çık dağlara
Güneş topla benim için
Haber ilet dört diyara
Güneş topla benim için

Umutların arasından
Kırpiklerin karasından
Döşte bıçak yarasından
Güneş topla benim için

Yazdan kıştan ilkbahardan
Mahpuslardan dört duvardan
Doludizgin sevdalardan
Güneş topla benim için

Seheryeli yar gözünden
Havadaki kuş izinden
Geceleyin gökyüzünden
Güneş topla benim için

AKŞAMÜSTÜ DEYİŞME

- Uruş Gölü’nde mi yudun saçını
Ateşten çözülmüş yalıma benzer
- İçimin kanında yudum saçımı
Yasla tarazlanmış kilime benzer
- Devret Dağı’na mı değdi topuğun
Keklik kanadında gündüze benzer
- Yoksulluk izine değdi topuğum
Sabaha karışan yıldıza benzer
- Nafak Suyu’nu mu gördü gözlerin
Cam üstüne vurmuş geceye benzer
- Senin gördüğünü gördü gözlerim
Güle aşılانmış acıya benzer

MEMİK'E AĞIT

On dört yaşıım diken ile kaplanmış
Göz ucuma karıncalar toplanmış
Kurşun gelmiş kaşlarımın üstüne
Alın yazım okur gibi saplanmış

*Uyu Memik oğlan uyu
Öte geçelerde büyü*

Dağı dağa kavuşturan ben idim
Suyu suya eriştiren can idim
Yükledim mi Humanız'dan kaçağı
Gece vakti ıslayan gün idim

*Uyu Memik oğlan uyu
Öte geçelerde büyü*

Kar üstüne düşer serçe çıt diye
Kanatları parça parça çıt diye
Dokandın mı bir ucuna kırılır
Can dediğin cansız sırça çıt diye

*Uyu Memik oğlan uyu
Öte geçelerde büyü*

GECELEYİN MANİLER

1

Yoluma yar mı değdi
Dalıma mor mu değdi
Gönlümü yumuş iken
Külüme kor mu değdi

2

Yastığımda iki kuş
Biri beter yorulmuş
Mum ağacı sönmüş de
Karanlık sağdıç olmuş

3

Günü düresim geldi
Dünü göresim geldi
Karanlığa çığırdım
Yıldızdan sesim geldi

4

Alnımda ay taşıyım
Düşüm biter üşürüm
Elim elime değer
Ben bana konuşurum

5

Geceye gece kattım
Otun dibinde bittim
Döşümü tezgâh edip
İçime mekik attım

6

Gül ağacı gül takmış
Bir gülü yana yıkmış
Sevdam burda kalmış da
Yüzüm gurbete çıkmış

7

Gökyüzünden göç gelir
Bu göç niye geç gelir
Uykunun öte yanı
Uyuyana hiç gelir

GECELEYİN

Geceleyin karanlıkta
Suya attım ben sesimi
Türkü oldu birdenbire
Denizinden geçen gemi

Geceleyin karanlıkta
Gülümsedim buluta ben
Saçlarına düşen yağmur
Gökkuşağı oldu birden

Geceleyin karanlıkta
Yıldız tuttum gök içinde
Işığını sana vurdu
Bir gül açtı yüreğinde

DELİKANLI

Döşünün ortası bir gümüş sini
Geceden başlatır aydınlık günü
Sıkılganlık onun nişanlı yanı
Gül alır dalından sabah olunca
Yakar türküsünü inceden ince

Alnının ortası bir uzun şose
Kara kirpikleri yakışır yasa
Sevda candan uzun, can günden kısa
Gül verir dalına akşam olunca
Yakar türküsünü inceden ince

YAZMASINDA

Yazmasında bozkır uzanır.

Acısını dolar saçlarına.

Kasketinde kar ateşi.

Agilinde kurşun anısı taşır.

Arkadaştır
Doğan günle, batan günle
Güneşin her türlüyle
Ayın hilâliyle, ondördüyle
Gökte kalanıyla yağmurun
Selin savrulaniyla
Dikenin tırnak kadar gölgesiyle
Irmağın parmak kamaştıran taşıyla
Arkadaştır dağın efsanesiyle.

Mintanında sürüler otlar.

Rüzgârı yerleştirir derisine.

Yakasında küf böceği.

Sakosunda bebe kaçağı taşır.

Kardeştir
Kuzuyla, canavarla
Yol tüketen merkeple
Devenin resmiyle, kendisiyle
Kanat vuran sevdasıyla şahinin
Cerenin türkülenmiş sesiyle
Kumrunun dem çekeniyile
Yaralı toynağıyla atın
Kardeştir Şahmeran'ın masalıyla.

Çarığında sabır taşı büyütür.

Tohum eker ayağına.

Çorabında dut kurusu.

Şalvarında mayın tarlası taşır.

Candaştır
Sabah gözleyen nineyle
İstasyon görmüş oğulla
Tükenen tarhanasıyla gelinin
Sağdıcın borç bulanıyla
Komşunun ağıt dokuyanıyla
İçine ağı katılmış tuzla
Alın yazısını çatlatan kuraklıkla
Candaştır elinin emeğiyle.

Şiir bilmez, ama şiirin hasını taşır.

FEVZİPAŞA

Muzaffer İlhan Erdost'a

Fevzipaşa'da gördün mü
Ufka yağmur tohumu gibi saçılmıştı atlar
İslâhiye'den kopup Gâvur Dağı'nı kara bulutlara basacaklardı
Güneş, ikindinin ardına sinmişti
Kargalar vardı sessizliğin dilinde
Sessizlik vardı makasçının türküsünde
Gözlerini Ayran Tüneli'ne dikmiş
Bahçe istasyonunun kokusunu bekliyordu sanki
Kurumlar arasından güz kokusunu.

Gördün mü o atları
Hangi posta treni yarışabilirdi onlarla.

Adana'dan beri taşıdığın sevinci, uçarılığı
Dokuz saat gecikmeyle getirdin Fevzipaşa'ya
Umurunda bile değildi bu gecikme
Daha uzasa tadını daha çok çıkaracaktın belki
Zarflar arasında en son açılacak zarf gibi
Kitaplar arasında en son okunacak kitap gibi
Gelmesini istemediğin bir türkü sonu gibi.

Tren durunca inip dolaştın biraz
Birer ekmek yüzer gram tahin helvası alan askerlere baktın
Manevra yapan lokomotifini seyrettin
Keçiler'i, Kömürler'i, Eloğlu'yu, Narlı'yı aradın aşağılarda
İşte o sırada gördün mü atları
Kanatlarıyla rüzgâr toplayan kuşları
Sılalardan sıra çeken telgraf direklerini gördün mü?

Elini cebine soktun

Sıcacık okşadın ikinci mevki biletini

Şaşılacak şey, kondoktör bıyıksızdı, çiviyle delmişti biletini

Gülüşüyle bir kelepçe daha azaltmıştı kelepçeler içinde.

Koridordaki saraç, testisini uzatmıştı su içesin diye:

– Nereden?

– Görüşmeden.

Gördün mü o kuşları

Tebrik kartlarından göğre, gökten tebrik kartlarına sevgi

taşıyorlardı

Ağızlarında incecik kurdelelerle.

Görüşmeden. Yüreğe çelik veren bir görüşmeden.

Parmaklıklar arkasında sabah biriktiren umuttan.

Güvenliydi dostun, dirençliydi

Bir meydan saızı gibi konuşuyordu

Soluğu istasyona kadar götürmüştü seni

Orada bir tornacıya emanet etmişti

Tornacı bir karoserciye bırakmıştı inerken

Karoserciden saraç, saraçtan biletçi almıştı

Öyle güzel bir trendi ki, Ayran Tüneli'nden bile bunalmamıştın

Bir bayram yeri olarak gelmiştin Fevzipaşa'ya.

Okşadın biletini bir daha

Hesapladın

Yılın bitmesine iki bin üç yüz yirmi sekiz saat vardı

Antep'e dört saat.

Özgürlüğe kaç saat vardı acaba?

Atlar yağmur tohumu gibi saçılmıştı ufka.

BİR BAKIRCININ ARDINDAN

Çadırların olduğı yerde sen de varsın,
kuşluk vaktinin görüldüğü köydesin,
ikindinin okunduğı göğüste.

Zevkir'den, Sipke'den, Orul'dan
seni taşıyor deveciler
dağ yelinin savrulduğı yamaca.

Seni sınıyor arıklar her gün
adını, adını, adını akıtarak.

Toplanan çırpılardan seni soruyor
kiremit rengi toprak.

Arılar bal taşıyor güneşten
senin çiçeklerine.

Başında durup cıgara sardığın o koyak
bak neler söyledi senin başında:

*Bilmezdim ağam ölümün ne olduğunu,
kuşlardan can alan canalıcıya sorardım,
o da bilmezdi.*

*Gelincik çiçeklerinden bir dağmış meğer ölüm,
sığırcıklardan bir yayla bulutuymuş,
sinilerden gün çeken bir seher yıldızıymuş,
öğle üstü gezinen bir dervişin gölgesiymiş,
boğulmaktan sakınmayan bir çocuğun çimmesiymiş.
Ocak başıymış avlunun gecesinde,
fısıltısıymış ağam
karanlıkta birbirini arayan ırmakların.*

Bunlar ölümse eğer, sen ölümün canısın.

Antep'in olduğu yerde sen de varsın,
atlıların yorulduğu yol üstündesin,
pınara sevda tutan su satılnda.

Alındasın ateşin ve sessizliğin.

TÜRKÜ SÖYLEYEN ADAM

Suya atsaydım söylediğin türküyü
su yadırgamazdı.

Şahine verseydim söylediğin türküyü
uzun bir dağ çizgisi yaratırdı kendine.

Pamuğa yollasaydım söylediğin türküyü
sessizlik getirirdi ovadan.

Ocağa tutsaydım söylediğin türküyü
bütün damları ısınırdı köyün.

Tünellere saçsaydım söylediğin türküyü
gelincik tarlasına dönerdi karanlıklar.

Daya başını vagon camına
türkünle çek treni
yolcular sesine yabancı değil.

Bir uzun hava yarıştır telgraf telleriyle
rayların mekiğiyle bir ağıt doku.

Bizden önce ulaşsın sesin Narlı'ya
kuşun kanadından sırma çeksin
dağın üstünde tutsun akşam güneşini
ışık kılıcı yapsın sazlıkları
uyandırsın istasyon memurlarını
ve herkesin kasketine
bir balarısı iliştirsın.

Dilsiz cerenlere dil veren sesin.

SEVGİLİ AUSTİN

Çekip gitti.
Onun hırıltısından söz ediyor hâlâ
yolun tozları:
"Ne dedi ihtiyar, anladın mı?"
"Tütünü bıraksa iyi olacak."

İHTİYAR

Karabıyık'ta durmuş, göğe bakıyordu.

Güneşin ihtiyarı.

Yağmur bulutları vardı Narlı'nın üstünde.

Sanki yarılacaktı o bulutlar
ve toprağın Şahmeran'ı görünecekti birdenbire,
yeraltının Şahmeran'ı;
ihtiyarı sarayına götürüp
kızıyla everecekti.

Güldü ihtiyar.

Sonra yumuşacık bir sille çekti gönlündeki oğlana,
yüreğindeki çocuğa;
geçen otobüsü görmedi bile,
eşğinin ardından ağır ağır yürüdü.

Hayır,
bulut değildi bunlar,
posta trenlerinin dumanlarıydı,
senin yolculuklarını biriktiriyorlardı
orada, sivrisineklerin üstünde.

Narlı'da.

Bir sülün bağırmış Narlı'da,
ala, mora, sarıya boyanmış dağlar,
kar çiçekleri laciverde boyanmış.

O sülünü hiç duymadın sen,
geceleri sivrisinek vızıltılarını duydun,
çay kaşıklarının sesini.

Hep gecikmeli gelirdi posta treni,
dört saat, beş saat, yedi saat,
ayakta giderdin Bahçe'ye kadar,
Ceyhan'a, Adana'ya kadar, bazen Ulukışla'ya.
İnsanlar ve sepetler olurdu kompartımanlarda,
koridorlarda insanlar ve sepetler olurdu,
testiler, heybeler, pekmez ölbeleri.
Çocuktun, sıkılırdın Konya ovasında,
kimseyle konuşmazdın, soruları yanıtlardın sadece
Afyon'da karanlığa bakardın uzun uzun,
Eskişehir istasyonunda salep içerdin.

Ama dönerken Antep'e
kurşuni kokusunu gözlerdin Çiftehan'ın,
Çiftehan demek Fevzipaşa demekti,
Fevzipaşa: Narlı.

Gündüzleri sivrisinek olmazdı Narlı'da,
bekleme olmazdı, belki ondan.
Austin otobüse doluşurdunuz Antep'e gidecekler,
Karabıyık'ta korkardın, uçurumun yanında,
kasketli kayaları görünce sevinirdin: yolun yarısı,
ve dokuz kilometre kala sokağına
şoför Başpınar'da mola verirdi.

Karabıyık'ta durmuş, göğe bakıyordu.

Güneşin ihtiyarı. Tozun köylüsü.

Dokunsan duyacaktın dizlerine,
Şubat akşamlarından kalma tandır sıcaklığını.

Alnına dokunsan: sevgi yollarını,
umut kavşaklarını.

Yağmur bulutları vardı Narlı'nın üstünde.

Sanki yarılacaktı o bulutlar
ve aydınlık patlayacaktı birdenbire.

Güldü ihtiyar.

Onun gülüşüyle Antep geldi
laciverde boyadı sülünleri.

HÜNERİMİZ

Yaşar Kemal'e

İkindiyi yuduk yıkadık, arısili ettik,
Büydüz Abdo, Doksan Eşşekli, bir de ben,
beni sorarsan Alluş.

Alluş değil asıl adım, ama bunu seçtim kendime,
gel sene bakarsın Beşir derim,
sevdiğime Hattuç, Güldene, Döne, Yumma,
ne dersem derim işte,
zaten kim karışır ki bana,
zaten kim inanır ki bana,
bir Ay, bir Zühre, bir de bütün dünya.

Arısili ettik akşamüstünü.
Gece altında büyümüşüz üçümüz de,
ne kadar ateşböceği varsa Kayacık'da
bilir bizi, sever bizi, sokulur bize,
alnımıza vurur ateş almaya;
tarlalarda, bostanlarda ateş mi kaldı,
komşu evlerde ateş mi kaldı,
onlar bize ateş verir, biz onlara.

Hüner ister yıldızları buyur etmek;
ikindiyi, akşamüstünü, akşamı hazırlayacaksın önce,
bunu da en iyi Abdo bilir içimizde;
kaşık çalımı geldi miydi,
oturmadan önce sofraya
Antep'in bütün tepelerini hatırlından geçirir,
sonra yel olur üfürür içinin kirlerini,
su olur kastellerden akar,
sekiz yaşına döner, şakı bülbülüm oynar,
ebemgeçti oynar, arası-kesme oynar,
sırtında çitari mintanı,
büydüzdür, kambürdür yani, ama bakma,
keleş babayığittir,
bir tepik attı mıydı içindeki ifrite
gül olur ekinlikte açar.

Arısili ettik, yuduk yıkadık
gönlümüzün hüyüklerinde ne kadar ağı varsa.

Sonra da kaptırdık kendimizi geceye,
samanuğrusuna.

Bunu dersen en iyi Doksan Eşşekli bilir içimizde,
bir türkü tutturup saldı mıydı kendini gökyüzüne
hırp hırp kesilir ciğerinde bir yerler.

"Ulan," dersin, "bu herif midir semaya çıkan,
yoksa ben miyim?"

Boyuna iz sürersin düşler arasında,
hatmilerin, hasbirlerin, alıçların izini,
deli tütünlerin, dağdağanların, bük üzümünün;
karımlardan atlar, göleklerden geçersin,
kamuşlıklar ova gibi gelir sana,
gürpedek gencelirsin,
bir de bakarsın ki, yıldızlar arasında değil
binbir bağ içindesin,
"Of anam," dersin, "şu üzümlere bak hele,
dımışgılar, muhammediyeler, hünnüsüler,
salkımların her biri bir dünya."

Öyle bir türküdür Doksan Eşşekli'nin türküsü işte;
günlerinin sırasını o üzümlerden çeker,
kendi içine aktarırın kendi içini.

Benim hünerimi dersen, bakma bakarım,
kahve fincanından, kâğıttan değil,
adamın gözünden okurum nice sonrayı;
süzülürüm kirpiklerin arasından,
girerim gözbebeğine,
keleplenir yatarım orada üç-beş saniye,
üç-beş saniye yeter de artar bile,
güneşin nacarıyım ben,
keserim biçerim ışıklarını, birbirine çakarım,
nakışlı takvimler çıkarırım onlardan,
koyarım ortalık yere:
"Al işte! Sonsuz bir avlak sana!
Bin atına! Vur gelecek günlere!
Koştur babam koştur,
nice sevgi varsa Zebik'den Kertil'e kadar
tut alayını, heybene at!"

Alluş'dan âlâ bakıcı mı var Antep'de,
güneşin nacarıyım,
aydınlığın ekincisi.

Büydüz Abdo, Doksan Eşşekli, bir de ben,
yuduk yıkadık, arısili ettik geceyi,
neye el sunduysak güne çevirdik.

“İçinde bir kaçakçı yaşar senin,
Kayıkla dolaşır göllerinde,
Beynine tabanca ve şiir satar,
O kaçakçının bakışını sakın unutma”

Hem dünya şiirinin hem kendi şiirinin çalışkanı bir şair: Ülkü Tamer. Hem bir taş onun şiiri, hem bir çocuğun yüzü: Hem yalın ve sert, hem kırgın ve kapalı.

Yanardağın Üstündeki Kuş Ülkü Tamer’in 1959’dan bu yana yayımladığı yedi şiir kitabının toplamı. Sekizinci ve sonrakileri beklerken bir mola...

Kapak Fotoğrafı: Uğur Ataç - Aydın Coşkun

TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!
(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-836-1

